INFORMATĪVAIS IZDEVUMS Nr. 5.2021. gada 31. oktobris BEZMAKSAS

Bebrenes Svētā Jāņa Kristītāja Romas katoļu baznīca (iesvētīta 1798. gadā). Foto autors: Viktors Malaševskis.

ILŪKSTES NOVADA VĒSTIS

ILŪKSTES PILSĒTAS ADMINISTRĀCIJA PĒC NOVADU REFORMAS

Administrāciju vada Ieva Strode

Izglītība: beigusi Bebrenes vidusskolu, absolvējusi Latvijas Universitāti, kur ieguvusi sociālo zinātņu bakalaura grādu socioloģijā un Daugavpils Universitāti, kur iegūts profesionālais maģistra grāds sabiedrības pārvaldē un iestāžu vadītāja kvalifikācija.
Darba pieredze Ilūkstes novada pašvaldībā 8 gadi: darba gaitas uzsākusi kā lietvedības sekretāre Bebrenes pagasta pārvaldē, kur paralēli iegūta pieredze projektu īstenošanā, vēlāk pašvaldības Attīstības nodaļas speciāliste, no 2018.gada jūlija - Ilūkstes novada pašvaldības izpilddirektores vietniece.
Par Ilūkstes pilsētas administrācijas vadītāju iecelta ar 30.06.2021. Ilūkstes novada pašvaldības domes lēmumu Nr. 258.
Intereses: politika, norises sabiedrībā, pašvaldību darbība, reģionālā politika, interjera dizains.

Ieva Strode pieņem iedzīvotājus katru otrdienu no plkst. 9.00- 12.00.
Telefons uzziņām: 65447851.

Ilūkstes pilsētā reorganizētās Ilūkstes novada pašvaldības administrācijas vietā darbu ir uzsākusi Ilūkstes pilsētas administrācija. Šobrīd tā darbojas kā Augšdaugavas novada pašvaldības iestāde, kas nodrošina likumā "Par pašvaldībām" noteikto pašvaldības sniegto pakalpojumu pieejamību, Augšdaugavas novada domes pieņemto lēmumu izpildi, kā arī turpina administratīvi apkalpot bijušā Ilūkstes novada pilsētu un pagastu pārvaldes šādās jomās: finanšu pārvaldības un centralizētās grāmatvedības nodrošināšanā, iepirkumu procedūras organizēšanā, juridiskā atbalsta sniegšanā, datortehnikas pārvaldībā, iestādes mājas lapas uzturēšanā, informācijas un sabiedrisko attiecību jomā, darba aizsardzības un ugunsdrošības jomā, dokumentu apritē un citos jautājumos.

Ilūkstes pilsētas administrācija darbojas saskaņā ar bijušās Ilūkstes novada domes apstiprināto nolikumu. Pārraudzību par administrāciju īsteno Augšdaugavas novada pašvaldības izpilddirektore.

Lai veiksmīgi varētu turpināt pakalpojumu sniegšanu iedzīvotājiem un nodrošināt pakalpojumu sniegšanu pašvaldības pārvaldēm un iestādēm, Ilūkstes pilsētas administrācijā darbojas šādas struktūrvienības: Finanšu nodaļa (vadītāja Zigfrīda Plepe), Plānošanas nodaļa (vadītājas p.i. Iveta Megne), Teritorijas apsaimniekošanas nodaļa (vadītāja Romualda Kartašova), Vispārējā nodaļa (vadītāja Irēna Bogdanova), Valsts un pašvaldības klientu apkalpošanas centrs (vadītāja Rita Butkeviča). Minētās struktūrvienības darbojas saskaņā ar reglamentu, ko apstiprina Ilūkstes pilsētas administrācijas vadītāja.

Apvienojoties diviem novadiem vienā Augšdaugavas novada pašvaldībā, šobrīd notiek darbs pie pašvaldības pārvaldes un organizatoriskās struktūras pilnveides. Tiek noteiktas funkcijas, ko Augšdaugavas novada pašvaldība vadīs centralizēti un ko decentralizēti, kurās jomās darbs tiks organizēts iestāžu līmenī, kurās - struktūrvienību līmenī. Šajā sakarā var mainīties un jau mainās vairāku Ilūkstes pilsētas administrācijas darbinieku pakļautība, amata pienākumi un darba devējs. Grozījumi būs nepieciešami arī Ilūkstes pilsētas administrācijas nolikumā. Pakāpeniski tiek izstrādāti jauni Augšdaugavas novada pašvaldības saistošie noteikumi, kuru izstrādē iesaistās Ilūkstes pilsētas administrācijas speciālisti. Administrācijas Plānošanas nodaļa turpina darbu pie Ilūkstes novadā iesākto projektu realizācijas un attīstības programmas izstrādes, finanšu nodaļa gatavo iestrādes 2022.gada budžetam.

Plašāka informācija par Ilūkstes pilsētas administrācijas darbu ir atrodama administrācijas mājas lapā un turpmāk "Ilūkstes Novada Vēstīs" rubrikā "Ilūkstes pilsētas administrācijā".

Vispārējās nodaļas vadītāja Irēna Bogdanova

ILŪKSTES PILSĒTAS ADMINISTRĀCIJAS KLIENTU APKALPOŠANAS CENTRA

Brīvības ielā 7, Ilūkstē

AKTUĀLĀ INFORMĀCIJA!

Kontakttālruņi:
Speciālists pašvaldības pakalpojumu jautājumos: **65447850, 29151600**.
Speciālists valsts pakalpojumu jautājumos: **66954819**
Klientu apkalpošanas centra e-pasts: **administracija@ilukste.lv**

Darba laiks:

Pirmdienās:	**8.00**–12.00 12.30–**16.30**
Otrdienās:	**8.00**–12.00 12.30–**17.30**
Trešdienās:	**8.00**–12.00 12.30–**16.30**
Ceturtdienās:	**8.00**–12.00 12.30–**16.30**
Piektdienās:	**8.00**–12.00 12.30–**15.30**

Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid -19 infekcijas izplatības ierobežošanai

Apmeklējot Klientu apkalpošanas centru, klientiem ir**obligāta**: **sejasaizsargmaska**, **2 metru distances ievērošana, roku dezinficēšana**. Klientu apkalpošanas centra uzgaidāmajā telpā un pakalpojumu saņemšanas telpā **drīkst uzturēties viena persona**.

Lūgums izmantot iespēju sazināties un saņemt pakalpojumus attālināti, izmantojot Klientu apkalpošanas centra norādītos tālruņus un e-pastu, vai arī klātienē izmantot pastkasti pie Ilūkstes pilsētas administrācijas ēkas ieejas durvīm.

KASES DARBA LAIKS:

Pirmdienās:	**8.00**–12.00 12.30–**16.30**
Otrdienās:	**8.00**–12.00 12.30–**17.30**
Trešdienās:	**8.00**–12.00 12.30–**16.30**
Ceturtdienās:	**8.00**–12.00 12.30–**15.30**

Kases tālrunis: 654-47856.

DZIMTSARAKSTU NODAĻA

No 2021.gada 11.oktobra līdz 15. novembrim klātienē **dzimtsarakstu nodaļas pakalpojumus** nodrošina tikai pēc iepriekšējā pieraksta, zvanot 29297586, 28346115.

Joprojām iespējams pieprasīt un saņemt pakalpojumu attālināti – elektroniski (www.latvija.lv vai e-pastā (dzimtsaraksti@ilukste.lv), parakstītu ar drošu elektronisko parakstu) vai pa pastu.

AUGŠDAUGAVAS NOVADA PAŠVALDĪBAS DOMES 2021. GADA 30. SEPTEMBRA SĒDĒ PIEŅEMTI 29 LĒMUMI

- Izdeva saistošos noteikumus "Par nekustamā īpašuma nodokļa piemērošanu Augšdaugavas novada pašvaldības administratīvajā teritorijā", "Par atvieglojumiem nekustamā īpašuma nodokļu maksātājiem Augšdaugavas novada pašvaldībā" un "Pirmsskolas vecuma bērnu reģistrācijas, uzņemšanas un atskaitīšanas kārtība Augšdaugavas novada izglītības iestādēs".
- Izdeva noteikumus "Kārtība, kādā tiek noteiktas Augšdaugavas novada pašvaldības izglītības iestāžu vadītāju amata vienības un algas likmes".
- Izdeva instrukciju "Augšdaugavas novada pašvaldības budžeta sagatavošanas, izpildes un kontroles kārtība".
- Noteica, ka kopš Augšdaugavas novada izveidošanas brīža Daugavpils novada un Ilūkstes novada ģerboni var tikt izmantoti tikai Daugavpils novada vai Ilūkstes novada reprezentācijas nolūkos, kā arī to, ka līdz Augšdaugavas novada ģerboņa reģistrācijai Augšdaugavas novada pašvaldība izmanto mazo valsts ģerboni, ievērojot likumā "Par Latvijas valsts ģerboni" noteiktās prasības.
- Atļāva Inārai Natarovai savienot amatus.
- Noteica, ka līdz Augšdaugavas novada pašvaldības domes deputātu, iestāžu vadītāju un darbinieku atlīdzības sistēmas reglaments apstiprināšanai uz bijušā Daugavpils novada pašvaldības iestāžu un aģentūru vadītājiem un darbiniekiem darbojas 2018.gada 25.janvāra Daugavpils novada domes deputātu, iestāžu vadītāju un darbinieku atlīdzības sistēmas reglaments un uz bijušā Ilūkstes novada pašvaldības iestāžu vadītājiem un darbiniekiem darbojas 2011.gada 27.janvāra nolikums Nr.1/2011 "Par Ilūkstes novada domes deputātu, pašvaldības atlīdzības sistēmu".
- Apstiprināja Augšdaugavas novada pašvaldības vispārējās un pirmsskolas izglītības iestāžu vadītāju darba slodzes 2021./2022. mācību gadam un noteica ar 2021.gada 1.septembri apstiprinātā finansējuma ietvaros Augšdaugavas novada pašvaldības vispārējās un pirmsskolas izglītības iestāžu vadītāju mēneša darba algas likmi.
- Apstiprināja Augšdaugavas novada pašvaldības pirmsskolas izglītības pedagogu darba slodzes un mēneša darba algas likmes 2021./2022. mācību gadam, kas tiek finansētas no Augšdaugavas novada pašvaldības budžeta, un noteica ar 2021. gada 1.septembri Augšdaugavas novada pašvaldības vispārējās izglītības iestāžu un sporta skolas vadītāju vietnieku zemāko mēneša darba algas likmi.
- Nolēma uzsākt Augšdaugavas novada Sociālā dienesta izveidošanu, pievienojot Daugavpils novada Sociālajam dienestam Ilūkstes novada Sociālo dienestu, kā rezultātā Daugavpils novada Sociālā dienesta nosaukums tiek mainīts uz "Augšdaugavas novada Sociālais dienests" un noteica, ka šis process ir pabeidzams līdz 2021.gada 31.decembrim.
- Nolēma uzsākt Daugavpils novada sporta skolas likvidāciju, to pievienojot Ilūkstes novada Sporta skolai ne vēlāk kā līdz 2021. gada 31.decembrim. Nolēma ar 2022.gada 1.janvāri mainīt nosaukumu no "Ilūkstes novada Sporta skola" uz nosaukumu "Augšdaugavas novada sporta skola" un izveidot Augšdaugavas novada sporta skolas programmu īstenošanas vietu "Svente", Daugavpils iela 1A, Svente, Sventes pagastā.
- Noteica, ka no 2022.gada 1.janvāra pašvaldības budžeta iestādes izmanto novadā vienotas informācijas sistēmas: dokumentu vadības sistēmu "FIBU", pašvaldības sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu administrēšanas lietojumprogrammu "SOPA", personu dzimtsarakstu reģistrācijas un uzskaites lietojumprogrammu "DZIMTS", iedzīvotāju uzskaites un dzīvesvietas reģistrācijas lietojumprogrammu "PERS", ģeogrāfiskās informācijas sistēmas pārlūku "ArcGIS ESRI", augstas detalizācijas topogrāfiskā informācijas datu bāzi "ADTI", grāmatvedības resursu vadības sistēmu "Horizon", datu analīzes sistēmu "Microstrategy", nekustamā īpašuma nodokļa administrēšanas lietojumprogrammu "NINO", pašvaldības zemes nomas lietojumprogrammu "NOMA", pašvaldības dzīvokļu uzskaites un aprites lietojumprogramma "BRIDZIS", apbedījumu vietu sistēmu, kas iekļauta dokumentu vadības sistēmā "FIBU", trauksmes cēlāju apstrādes sistēmu.
- Noteica, ka attālinātā izglītības procesa īstenošanas gadījumā izglītojamo ēdināšanu veikt, izsniedzot pārtikas pakas, šādā kārtībā:

  - 1., 2., 3. un 4.klases izglītojamo ēdināšanu nodrošināt 1,42 *euro* apmērā mācību dienā, t.sk. no budžeta programmas „Valsts dotācijas skolēnu brīvpusdienām" - 0,71 *euro* apmērā, no budžeta programmas "Pašvaldības līdzfinansējums 1.-4.klašu skolēnu brīvpusdienām" - 0,71 *euro* apmērā,

  - 5., 6., 7., 8. un 9.klašu izglītojamo ēdināšanu nodrošināt 1,00 *euro* apmērā mācību dienā no budžeta programmas "Pašvaldības izglītības iestāžu 5.-9.klašu skolēnu ēdināšana no pašvaldības budžetā paredzētajiem līdzekļiem",

  - 5.-6.gadīgo izglītojamo ēdināšanu nodrošināt 1,00 *euro* apmērā mācību dienā no pašvaldības budžeta programmas „Pašvaldības pirmsskolas izglītības iestāžu 5.-6.gadīgo audzēkņu ēdināšana no pašvaldības budžetā paredzētajiem līdzekļiem",

  - 10.-12.klašu izglītojamo, kuru deklarētā dzīvesvieta atrodas Augšdaugavas novada pašvaldības teritorijā un kuriem piešķirts trūcīgas ģimenes statuss, ēdināšanu nodrošināt 1,00 *euro* apmērā mācību dienā no pašvaldības budžetā paredzētajiem līdzekļiem sociālās palīdzības pabalstiem.
- Atļāva Zivju fonda atbalsta saņemšanai iesniegt projektu „Materiāltehniskās bāzes uzlabošana zivju resursu aizsardzības pasākumu efektivitātes paaugstināšanai Augšdaugavas novadā".
- Atbalstīja Ilūkstes pilsētas administrācijas investīciju projekta "Mākslīgā seguma futbola laukuma izbūve Ilūkstē" īstenošanu.
- Nolēma veikt Valsts kasē aizņēmumu 890240,73 *euro* projekta "Sventes vidusskolas teritorijas labiekārtošana, sporta laukumu un bērnu rotaļu laukuma pārbūve" īstenošanai, 285511,99 *euro* projekta "Pirmskolas izglītības iestādes "Sprīdītis" Daugavas iela 4, Nīcgalē, Nīcgales pagastā vienkāršota atjaunošana darbības nodrošināšanai atbilstoši higiēnas prasībām" īstenošanai, 184531,05 *euro* projekta "Mākslīgā seguma futbola laukuma izbūve Ilūkstē" īstenošanai.
- Izsniedza bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "LAUSE" smilts atradnē "Kāpas II", iecirknis "Karjers Kāpas-1", smilts ieguvei nekustamajā īpašumā „Karjers Kāpas-1", kas atrodas Līksnas pagastā, līdz 2031.gada 1.jūnijam.
- Noteica sociālā dzīvokļa statusu 2 pašvaldības dzīvokļiem Demenes un Naujenes pagastā.
- Nolēma pārdot 4 pašvaldības nekustamos īpašumus Eglaines, Naujenes un Sventes pagastā.
- Pieņēma 2 lēmumus zemes jautājumos.
- Apstiprināja publiskās apspriešanas rezultātus par koku ciršanu Naujenes pagastā.

Ar domes pieņemtajiem lēmumiem var iepazīties pašvaldības mājas lapā sadaļā „Publiskie dokumenti".

AUGŠDAUGAVAS NOVADA PAŠVALDĪBAS DOMES 2021.GADA 7.OKTOBRA ĀRKĀRTAS SĒDĒ PIEŅEMTI 2 LĒMUMI

- Apstiprināja ar 2021.gada 1.septembri Augšdaugavas novada pašvaldības vispārējās izglītības iestāžu pedagogu darba samaksai, Augšdaugavas novada pašvaldības izglītības iestādēs piecgadīgo un sešgadīgo bērnu apmācībā nodarbināto pedagogu darba samaksai, Augšdaugavas novada interešu izglītības programmu īstenošanā nodarbināto pedagogu daļējai darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām paredzētās mērķdotācijas sadali, kā arī Medumu speciālajai pamatskolai valsts mērķdotāciju 353047,00 *euro*, t.sk. pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām – 215616,00 *euro*.
- Apstiprināja Augšdaugavas novada pašvaldības mūzikas un mākslas skolu vadītāju, vadītāja vietnieku un pedagogu darba slodzes 2021./2022. mācību gada I pusgadam, kas tiek finansētas no pašvaldības budžeta, un noteica ar 2021.gada 1.septembri no pašvaldības budžeta finansēto Augšdaugavas novada pašvaldības Ilūkstes Mūzikas un mākslas skolas, Naujenes Mūzikas un mākslas skolas un Špoģu Mūzikas un mākslas skolas vadītāju mēneša darba algas likmi.

Ar domes pieņemtajiem lēmumiem var iepazīties pašvaldības mājas lapā sadaļā „Publiskie dokumenti”.

AUGŠDAUGAVAS NOVADA PAŠVALDĪBAS DOMES 2021.GADA 14.OKTOBRA SĒDĒ PIEŅEMTI 36 LĒMUMI

- Apstiprināja Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam.
- Nolēma uzsākt Augšdaugavas novada pašvaldības budžeta iestāžu finanšu resursu grāmatvedības uzskaites centralizāciju, veicot pakāpenisku pārvaldes atbalsta funkciju centralizāciju un noteica, ka no 2022.gada 1.janvāra Augšdaugavas novada pašvaldības budžeta iestāžu finanšu resursu uzskaiti veic Augšdaugavas novada pašvaldības centrālā administrācija.
- Apstiprināja no 2021.gada 15.oktobra līdz 2025.gada 11.aprīlim zemes nomas pakalpojuma maksas cenrādi par 1 ha lauksaimniecībā izmantojamām zemes vienībām Augšdaugavas novada, Bebrenes, Dvietes, Eglaines, Pilskalnes, Prodes, Šēderes pagastu un Ilūkstes, Subates pilsētu teritorijās - 76,00 *euro*/ha (bez pievienotās vērtības nodokļa).
- Apstiprināja no 2021.gada 15.oktobra līdz 2025.gada 11.aprīlim zemes nomas pakalpojuma maksas cenrādi par 1 m^2 Augšdaugavas novada dārzkopības “Dārziņi”, “Mehanizators”, “Bērziņi”, “Svente”, “Laime”, “Skujiņas”, “Celtnieks” teritorijās Šēderes pagastā – 0,065 *euro*/m^2 (bez pievienotās vērtības nodokļa).
- Nolēma noslēgt līgumu par atkritumu apsaimniekošanu Tabores un Vecsalienas pagasta teritorijā ar Sabiedrību ar ierobežotu atbildību “ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANAS DIENVIDLATGALESSTARPPAŠVALDĪBU ORGANIZĀCIJA”, nosakot līguma spēkā stāšanās brīdi – 2021.gada 1.novembris, un darbības termiņu – 3 gadi no līguma spēkā stāšanās brīža un noteica maksu par Tabores un Vecsalienas pagasta teritorijā radīto sadzīves atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, šķirošanu, pārkraušanu un uzglabāšanu, sākot ar 2021.gada 1.novembri - 6,67 *euro* par 1 m^3 atkritumu bez pievienotās vērtības nodokļa, ja 1 m^3 atkritumu svars sastāda 130 kg.
- Noteica, ka siltumenerģijas piegādes pakalpojumus un ūdenssaimniecības sabiedriskos pakalpojumus Kalupes pagasta teritorijā, sākot ar 2022.gada 1.janvāri, nodrošina Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “NAUJENES PAKALPOJUMU SERVISS”.
- Noteica, ka siltumenerģijas piegādes pakalpojumus un ūdenssaimniecības sabiedriskos pakalpojumus Sventes pagasta teritorijā, sākot ar 2022.gada 1.janvāri, nodrošina Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “ORNAMENTS”.
- Atbalstīja projekta idejas iesniegšanu Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras izsludinātajam atklātajam projektu konkursam “Atbalsts jaunatnes politikas īstenošanai vietējā līmenī”.
- Grozīja Daugavpils novada domes 2017.gada 28.septembra lēmumu Nr.329 “Par Eiropas Sociālā fonda projekta Nr.8.3.5.0/16/I/001 “Karjeras atbalsts vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs” ieņēmumu un izdevumu tāmes apstiprināšanu” un apstiprināja projekta ieņēmumu un izdevumu tāmi jaunā redakcijā.
- Nolēma iznomāt medību tiesības un slēgt medību tiesību nomas līgumu ar fizisku personu par pašvaldībai piederošām zemes vienībām ar kopējo platību 25,40 ha, ar medību tiesību nomas termiņu – 1 gads no medību tiesību nomas līguma spēkā stāšanās dienas un medību tiesību nomas maksu – 0,30 *euro*/ha gadā ar tiesībām iznomātājam vienu reizi gadā pārskatīt nomas maksu.
- Nolēma piedalīties zvērinātas tiesu izpildītājas Kristīnes Melderes rīkotajā izsolē un iegūt īpašumā nekustamo īpašumu - dzīvokļa īpašumu Nr.8, Kastaņu iela 44, Ilūkste, un dzīvokļa īpašumā ietilpstošā kopīpašuma 359/20339 domājamās daļas no daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas - par iespējami zemāko cenu, kā arī noteica, ka augstākā cena, par kuru pašvaldība varētu iegādāties nekustamo īpašumu, ir līdz 5000,00 *euro*.
- Nodeva atsavināšanai 9 pašvaldības nekustamos īpašumus Kalkūnes, Kalupes, Līksnas, Naujenes un Skrudalienas pagastā.
- Nolēma pārņemt valdījumā un nostiprināt īpašuma tiesības uz pašvaldības vārda uz 11 pašvaldības nekustamajiem īpašumiem Dubnas, Kalkūnes, Maļinovas, Salienas, Skrudalienas, Sventes un Višķu pagastā.
- Izbeidza atsavināšanas procesu uz 2 pašvaldības nekustamajiem īpašumiem Naujenes un Skrudalienas pagastā.
- Atcēla sociālā dzīvokļa statusa pašvaldības dzīvoklim Nīcgales pagastā.
- Pieņēma 1 lēmumu zemes jautājumos.

Ar domes pieņemtajiem lēmumiem var iepazīties pašvaldības mājas lapā sadaļā „Publiskie dokumenti”.

MEŽA DIENAS 2021 DVIETĒ

Meža dienu 2021 ietvaros Dvietes parkā tika iestādītas 24 parastās liepas, 1 parastais ozols un 4 sarkanie ozoli 200,00 EUR vērtībā.
SIA " Līgaiši " tika iegādāti kokmateriāli 200,00 EUR vērtībā, no tiem izgatavots un netālu no estrādes uzstādīts jauns koka tiltiņš, 2 koka soliņi un galds, kā rezultātā Dvietes parka atpūtas vietu infrastruktūra papildināta ar jauniem koka elementiem.
Mežkopis Roberts Plonis ir sagādājis dažādus izglītojošus materiālus par meža apsaimniekošanas principiem, par piemērotu stādu izvēli un to pareizu stādīšanu, nākotnes parkiem, koku sugu daudzveidību utt. Ikvienam interesentam šie materiāli patlaban ir pieejami Dvietes pagasta pārvaldē.

Dvietes pagasta pārvaldes vadītāja Iveta Plone.

Pielikumā: Foto no Meža dienām. Autors Vasilina Petrova.

ILŪKSTES PUSĒ CEĻU BŪVNIEKIEM RAŽENS GADS

Ilūkstē šogad tika atjaunotas divas ielas – Jelgavas iela 680 m garumā un Brīvības iela 400 m garumā. Atjaunots tika arī dažādi vērtētais vēsturiskais bruģis. Tas tika saglabāts ar mērķi atstāt vēstures liecību, kā arī likt vadītājiem nedaudz samazināt ātrumu pirms iebraukšanas pilsētā.

"Kādreiz visā Brīvības ielas garumā bija ieklāts bruģis. Ceļš veda uz Pristaini pie plostniekiem, kuri, izmantojot Daugavu, materiālus un produktus nogādāja Rīgā," skaidro Ilūkstes pilsētas administrācijas Būvvaldes vadītājs.

Brīvības ielas posmu atjaunoja par 83 380,60 eiro, bet Jelgavas ielas posmu par 109 227,72 eiro.

Arī Subatē ir kļuvusi par divām sakārtotām ielām vairāk - ir atjaunoti seguma posmi Domes ielā 610 m garumā un Brīvības ielā 600 m garumā. Būvdarbu laikā tika veikta esošā seguma frēzēšana un izlīdzināšana un ieklāta jauna asfalta kārta. Tika sakārtotas ceļu nomales, izveidotas nobrauktuves. Abu ielu remontdarbu izmaksas sastāda 154 318,83 eiro.

Šogad var izteikt gandarījumu par "Latvijas valsts ceļu" rosību, jo tie ir atjaunojuši ceļa seguma posmus trijās vietās – ceļu virzienā uz Dvieti aptuveni 5 km garumā, ceļu no Eglaines līdz Subates robežpunktam ar Lietuvu vairāk nekā 10 km garumā, kā arī turpinājās darbs pie reģionālās nozīmes valsts ceļa P72 (Bebrene – Rubeņi), kur ir veikta dubultā virsmas apstrāde grants segumam, būtiski uzlabojot vietējo iedzīvotāju ikdienu.

Tika noslēgti arī vairāki grants ceļu atjaunošanas projekti, kas tika uzsākti vēl 2020. gadā. Viens no objektiem atrodas Ilūkstes senču pilskalna teritorijā, kas savieno Pilskalnes ciematu ar Ilūksti, kā arī nodrošina piekļuvi uzņēmējiem. Šeit darbi paveikti jau agrā pavasarī. Tika veikti grants seguma atjaunošanas darbi arī Šēderes pagasta Šarlote – Šēdere ceļa posmā, kā arī Eglaines pagastā. Pašvaldības ceļu "Senči-Ilūkste" un "Saulītes-Ozoldārzi" seguma atjaunošana" izmaksāja 62 626,45 eiro.

Teksta autors: **Dainis Bītiņš.**
Foto autore: Indra Madarniece.

Sēlijas lapa

VIDES INTELIĢENCE SĒLIJĀ – IZPROTOŠĀKA, UZ LĪDZDARBĪBU DIZAINĒTA SABIEDRĪBA

Biedrība ”Sēlijas laivas” realizējusi apmācību ciklu “Vides inteliģences vasaras skola” par norisēm dabā ar dažādu speciālistu piedalīšanos. Šīs vasaras un rudens sākumā notika apmācību cikls, kas sastāvēja no zināšanu iegūšanas dabas inteliģences stiprināšanai trīs lekcijās ar entomologu, ornitologu un hidrobiologu. Vasaras vidū notika praktisko nodarbību cikla par drošu un saudzīgu aktīvo atpūtu dabā: pārgājienos un atpūtā uz ūdens ar laivu. Noslēdzošā projekta daļa bija par sabiedrības iesaisti, izmantojot atkritumu mazināšanas kampaņu, kas tika īstenota ar plogging skrējienu un vides spēli, kurā apkopotas iepriekšējās apmācību daļās iegūtās zināšanas un prasmes.

Projekta laikā ar entomologu Jāni Saulīti devāmies nakts pārgājienā baltās pelēkpūcītes, āboliņu sprīžmešu, spīdvaboļu meklēšanā un saullēkta sagaidīšanā Sāra kalnā, Gārsenes pagastā; ar ornitologu Gaidi Grandānu piecos no rīta devāmies atpazīt purva kauķa, parastās žubītes un citu putnu dziesmas Gārsenes dabas takās; savukārt Dienvidsusējā pie biedrības aktīvās atpūtas bāzes “Skārdupītes” ar laivošanas ekspertu Ričardu Šmitu pētījām dabiskos šķēršļus upē - ūdens augu biezokni, krūmu mežus un lēno straumi - un kā tos tehniski izlaivot.

Upings, krastings vai krastošana - ar pārgājienu treneri Māri Resni augustā meklējām labāko apzīmējumu upes brišanas pārgājienam, savukārt ar hidrobiologu Matīsu Žagaru Gārsenes dzirnavdīķi jeb Dienvidsusējas uzpludinājumā atradām pielietojumu seki diskam, Ekmaņa gruntssmēlējam un batometram. Septembra lietavu spirdzinoša un 7.,8. klašu skolēnu klātesoša bija projekta noslēdzošā nodarbība, kurā apkopojām šovasar projektā dzirdēto un iemācīto ar vides spēli, ko paspilgtināja vietējo uzņēmēju stāsti: video sveicieni no uzņēmuma “Spāre-L”, beziepakojuma veikala “Klētnīca” un bilžu stāsts no dārzniecības “Ratnieki”. Savukārt akīvā dzīvesstila uzņēmējs, fitnesa treneris Alens Sorokins no Aknīstes būtiski palielināja pusaudžu vēlmi kustēties. Savukārt SIA “Jēkabpils pakalpojumi” un SIA “Vidusdaugavas SPAAOP” pārstāvji norādīja uz atkritumu apsaimniekošanas izaicinājumiem un būtiski svarīgo sabiedrības iesaisti. Pasākumu moderēja Jānis Dzimtais. Paldies visiem iesaistītajiem par atbalstu pasākuma organizēšanā, īpaši liels paldies Viesītes vidusskolai un skolotājai Sarmītei Ratiņai!

Ar šo pasākumu noslēdzam projektu “Vides inteliģences vasaras skola”, kas īstenots LEADER projektu atbalsta Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai struktūrfonda ietvaros. Projekts atbalstīts biedrības “Lauku partnerība “Sēlija”” SVVA stratēģijas rīcībā “Apmācību nodarbības”. Projekta publiskais finansējums – 1800.00 EUR, biedrības “Sēlijas laivas” līdzfinansējums – 200.00 EUR. Ar šī projekta realizāciju tiks iegūta zinošāka, izprotošāka, domājošāka un uz līdzdarbību dizainēta sabiedrība.

Biedrība “Sēlijas laivas” reģistrēta Aknīstē 2018. gadā un savā neilgajā darbības laikā jau guvusi ievērību Nevaldības organizāciju jomā. Līdz šim īstenoti 8 dažādu finansētāju atbalstīti projekti un vairākas brīvprātīgās vides sakopšanas iniciatīvas.

*Sagatavoja **Santa Šmite**,*
biedrības “Sēlijas laivas” projektu vadītāja

SĒLIJAS LAIVAS

Sēlijas lapa

26 SĒLIJAS KOPIENAS SAŅEM ATPAZĪSTAMĪBAS ZĪMES

Stiprinot kopienu sadarbības tīkla nozīmi un katras vietas atpazīstamību, kopienas no visas Sēlijas vēsturiskās zemes saņem atpazīstamības zīmes un identitātes paletes. Nākotnē tās varētu veidot vienotu kopienu tūrisma vizuālo identitāti Sēlijā.

Visa gada garumā Sēlijā tika īstenots projekts „Kopienas izaugsmes katalizators. Identitāte.", kas secīgi turpināja jau pērn aizsākto katalizatora projektu Sēlijas pašapziņas celšanai. Sākotnēji tika iesaistītas 26 kopienas, kurām projekta gaitā pievienojās vēl sešas. Tādējādi kopienu sadarbības tīklā šobrīd jau iesaistījušās 32 Sēlijas kopienas, aptverot visu vēsturisko zemi no Jaunjelgavas līdz pat Kaplavai.

Projekta gaitā sagatavota priekšlikumu pakete darbam ar nevalstisko sektoru, kas adresēta visām jaunajām pašvaldībām Sēlijā. Tāpat izstrādāti praktiskie ieteikumi „Latviešu vēsturisko zemju likuma" īstenošanai Sēlijas teritorijā.

Sēlijas kopienu un tūrisma mājaslapā selija.com publicētas intervijas ar aktīvākajiem kopienu un nevalstiskā sektora cilvēkiem, kas veido Sēlijas kopienu karti. Intervijas apkopotas unikālā Sēlijas kopienu albumā, kas drukātā veidā izdots tikai 30 eksemplāros.

Katrai no kopienām piešķirta identitātes palete, kurā aprakstītas un pētītas katras vietas stiprās un vājās puses, kā arī nākotnes perspektīvas. Tāpat visām projektā iesaistītajām vietām analizēta iespēja iesaistīties kopienu tūrisma piedāvājumā, kurā aktīvi darbojas tās Sēlijas kopienas, kas sadarbības tīklā iesaistījušās jau no pirmsākumiem. Kopienas saņems īpaši veidotas dizaina plāksnes ar katrai vietai raksturīgiem simboliem, kuras būs iespējams izmantot savas salas atpazīstamības un prestiža celšanai.

22. oktobrī notiks Sēlijas nevalstisko organizāciju forums, kurā tiks apkopoti projekta sasniegtie rezultāti un piešķirtas identitātes zīmes. Foruma norisi no pulksten 10.00 būs iespējams vērot tiešraidē sociālā tīkla YouTube "Sēlijas salu" kontā.

Sēlijas nevalstisko organizāciju forumu organizē vadošā Sēlijas salu nevalstiskā organizācija "Ūdenszīmes" projekta "Kopienas izaugsmes katalizators. Identitāte" ietvaros. Tā norisi finansiāli atbalsta Sabiedrības integrācijas fonds no Kultūras ministrijas piešķirtajiem Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Projekts „Kopienas izaugsmes katalizators. Identitāte." tiek īstenots Sēlijas vēsturiskās zemes teritorijā no 2021.gada 1. janvāra līdz 20. novembrim.

FACEBOOK: Sēlijas salas
YOUTUBE: Sēlijas salas
INSTAGRAM: @selijas.salas
#sēlijassalas

Informāciju sagatavoja: ***Jānis Dzimtais***
kopienu sadarbības tīkla "Sēlijas salas"
sabiedrisko attiecību un tūrisma speciālists
info@selija.com

LATVIJAS ZAĻAIS PUNKTS

eco baltia VIDE

MAXIMA

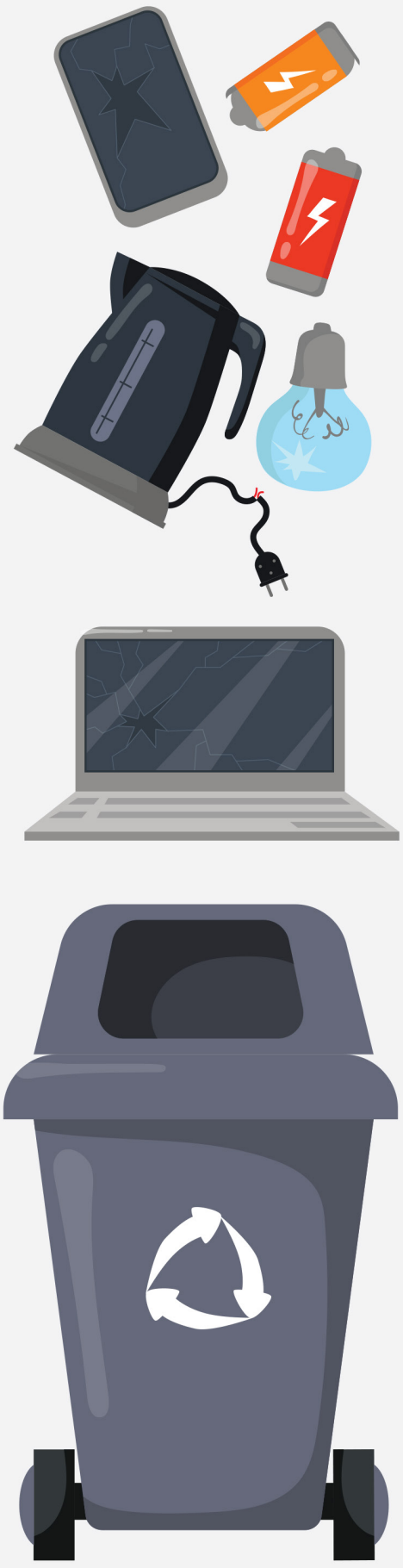

ILŪKSTES PILSĒTAS UN TUVĒJO PAGASTU IEDZĪVOTĀJI PĀRSTRĀDEI NODEVUŠI GANDRĪZ 8 TONNAS ELEKTROTEHNIKAS

Veicinot nokalpojušās elektrotehnikas šķirošanu un nonākšanu pārstrādē, Latvijas Zaļais punkts kopā ar SIA "Eco Baltia vide", SIA "Atkritumu apsaimniekošanas Dienvidlatgales starppašvaldību organizāciju" un "Maxima Latvija" īstenoja kampaņu "Viegla šķirošanās". Tās trešajā posmā, kura laikā elektrotehnikas savākšana bez maksas tika nodrošināta no mājsaimniecībām un uzņēmumiem, Ilūkstes pilsētā un tuvējos pagastos dalībai pieteicās 26 iedzīvotāji, pārstrādei kopā nododot gandrīz 8 tonnas iekārtu.

Katrs kampaņas dalībnieks elektronikas nodošanas brīdī tika reģistrēts izlozei par veikalu tīkla "Maxima" dāvanu karti 30 eiro vērtībā, ko ieguva Natālija. Savukārt lielāko iekārtu apjomu (~300kg) Ilūkstes reģionā sašķiroja Ēvalds, kurš arī saņems "Maxima" dāvanu karti 30 EUR vērtībā. Ar uzvarētājiem kampaņas rīkotāji sazināsies individuāli tuvākajā laikā.

Kampaņas organizētāji pateicas Ilūkstes pilsētas un tuvējo pagastu iedzīvotājiem par atsaucību un dalību projektā, aicinot turpināt šķirot mājsaimniecībā uzkrātos atkritumus un tādējādi rūpēties par tīru vidi novadā un zaļu Latviju kopumā.

Tāpat SIA "Eco Baltia vide" un Latvijas Zaļais punkts atgādina, ka veca elektrotehnika ir bīstamie atkritumi un no tās jāatbrīvojas ar īpašu atbildību. Ikdienā to var nodot vairāk nekā 70 atkritumu šķirošanas laukumos visā Latvijā, kur tā tiek pieņemta bez maksas. Savukārt mazo tehniku un izlietotās baterijas var nogādāt uz tirdzniecības vietām, kur novietotas speciālās šķirošanas kastes. Tādas atrodas arī veikalos "Maxima". Sev tuvāko vietu, kur nodot nevajadzīgo tehniku, var atrast arī Latvijas Zaļā punkta interaktīvajā kartē https://www.zalais.lv/lv/kur-izmest/waste/18.

Kampaņas "Viegla šķirošanās" trešais posms vairāk nekā 300 Latvijas pilsētās un pagastos notiek no šā gada jūnija līdz novembrim, kad nolietotās elektroiekārtas bezkontakta veidā bez maksas var nodot mājsaimniecību un uzņēmumu adresēs. Plašāka informācija par kampaņu, novadiem, kuros notiek reģistrēšanās, un balvu fondu pieejama https://www.zalais.lv/lv/jaunumi/akcijas/kampanas-viegla-skirosanas-tresais-posms-vairak-neka-40-novados.

BEZMAKSAS IZGLĪTOJOŠS UN PRAKTISKS PIECU NODARBĪBU CIKLS

TOPOŠOS VECĀKUS AICINA UZ BEZMAKSAS APMĀCĪBU PROGRAMMU DROŠAS UN ATBALSTOŠAS ĢIMENES VIDES VEIDOŠANAI

Lai veidotu atbalstošu un drošu vidi mazuļa attīstībai, veicinātu vecāku psihoemocionālo labklājību un stiprinātu ģimenes, Veselības ministrija sadarbībā ar veselības centru "Vivendi" aicina grūtnieces, kā arī jaunos un topošos vecākus apmeklēt bezmaksas izglītojošu un praktisku nodarbību ciklu.

Mazuļa ienākšana ģimenē ir ļoti svarīgs notikums, kuram apzinīgi jāgatavojas ne vien fiziski, bet arī emocionāli – stiprinot savstarpējās partnerattiecības, papildinot zināšanas un radot drošu vidi, kur mazulis jau no pirmajām dzīves dienām varētu justies mīlēts un pieņemts. **Piecu nodarbību laikā, kuras vadīs mākslas terapeite, DKT speciāliste Kristīne Vende Kotova** topošie vecāki varēs apgūt gan teorētiskas zināšanas, gan iesaistīties praktisku situāciju un piemēru modelēšanā un analīzē.

"Ģimene lielā mērā ietekmē bērna intelektuālo attīstību un socializāciju, palīdz risināt krīzes situācijas, veidot labvēlīgas attiecības ar citiem cilvēkiem, kā arī māca respektēt sociālās normas. Ir svarīgi, lai ikkatrs ģimenes loceklis justos psihoemocionāli labi, jo tā ir ļoti būtiska veselības un dzīves kvalitātes sastāvdaļa, kas ietver fizisku, garīgu un sociālu labklājību, tāpēc esam gandarīti par iespēju bez maksas nodrošināt šo programmu," Liena Lapiņa, ārste veselības centrā "Vivendi".

Piecu nodarbību ciklā iekļautas tādas tēmas kā:

- Grūtniecības ietekme uz sievieti, partneri un citiem ģimenes locekļiem.
- Pēcdzemdību emocionālās krīzes un izaicinājumi. Tēva loma pēcdzemdību periodā.
- Izaicinājumi jaunajiem vecākiem: kā pārvarēt stresu, emocionālu izsīkumu, saistībā ar mazuļa ienākšanu ģimenē.
- Veselīgu attiecību veidošana ģimenē, konfliktu risināšanas pamatprincipi.
- Ieteikumi bērnu attīstībai un psihoemocionālā audzināšana vecumā no 1 līdz 3 gadiem.

Nodarbības notiks:

- Norises vietas adrese - **Zemgales reģions (nodarbības notiks attālināti)** no 19.oktobra līdz 16.novembrim (otrdienās), no plkst. 13:00-15:10

Lai pieteiktos bezmaksas nodarbību apmeklējumam, jāaizpilda tiešsaistes anketa: https://docs.google.com/forms/d/1Cj0mYoDeJJ1lGnIdpcd5XfEPM45WcYEfjyYx9XeTFDg/viewform?ts=5f881110&edit_requested=true

Papildu informācija:

Anna Āboliņa, programmas koordinatore
E-pasts: anna.aabolina@vivendicentrs.lv, T.: 27 570 957

Programma tiek realizēta Veselības ministrijas īstenotā ESF projekta "Kompleksi veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi" ietvaros (Nr.9.2.4.1./16/I/001).

Izglītības kvalitātes valsts dienests | NACIONĀLAIS ATTĪSTĪBAS PLĀNS 2020 | EIROPAS SAVIENĪBA Eiropas Sociālais fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

BEZMAKSAS IZGLĪTOJOŠŠ UN PRAKTISKS PIECU NODARBĪBU CIKLS

BEZMAKSAS APMĀCĪBU PROGRAMMU FIZISKĀS UN PSIHOEMOCIONĀLĀS VESELĪBAS STIPRINĀŠANAI IEDZĪVOTĀJIEM VECUMĀ NO 54 GADIEM

Lai veicinātu psihoemocionālo labklājību un stiprinātu fizisko veselību, Veselības ministrija sadarbībā ar veselības centru "Vivendi" aicina iedzīvotājus vecumā no 54 gadiem apmeklēt bezmaksas izglītojošu un praktisku nodarbību ciklu "Mani resursi spēkam, labklājībai, veselībai".

Depresija un trauksme senioriem nav reta parādība, un gados vecāki cilvēki nereti jūtas vientuļi, atstumti, nenovērtēti. Šādas izjūtas mēdz pastiprināt arī dažādi notikumi, piemēram, dzīvesbiedra zaudēšana, došanās pensijā vai dažādas krīzes un citas grūtības.

Piecās bezmaksas nodarbībās būs iespējams apgūt gan teorētiskas zināšanas, gan dalīties pieredzē un iemācīties jaunas prasmes. Nodarbībās apgūtais palīdzēs vieglāk rast risinājumus sarežģītās situācijās, uzlabos savstarpējās attiecības ar līdzcilvēkiem, veicinās labu pašsajūtu, zināšanas un iemaņas psihiskās un fiziskās veselības saglabāšanā un uzlabošanā.

"Jāsaprot, ka ne depresija, ne trauksme nav normāla seniora dzīves sastāvdaļa. Tāpat tās nav slinkuma, izlaidības vai vāja rakstura pazīmes. Šādi traucējumi nepāriet paši no sevis, un cilvēks nevar vienkārši saņemties, tādēļ aicinu šīs programmas ietvaros apmeklēt praktiski izglītojošās nodarbības, lai kļūtu vērīgāki pret savu psihoemocionālo veselību, spētu laikus pamanīt simptomus un nebaidīties meklēt profesionālu palīdzību, uzsver **Jānis Bušs, psihiatrs veselības centrā "Vivendi".**

Piecu nodarbību ciklā iekļautas tādas tēmas kā:

- Faktori, kas ietekmē psihisko veselību pusmūža vecumā;
- Kā aiziešana no darba, dzīvesbiedra zaudējums un vientulība ietekmē mūsu fizisko un emocionālo labsajūtu un kas var palīdzēt, ja piedzīvots zaudējums;
- Kur rast motivāciju aktīvai un veselīgai ikdienai, ieteikumi savstarpējo attiecību uzlabošanai ar līdzcilvēkiem;
- Kā palīdzēt tuviniekam emocionālas krīzes gadījumā.

Bezmaksas izglītojoši praktiskās nodarbības Latgales reģiona grupai notiks attālināti, Zoom formātā 5 trešdienas sākot no 2021.g. **20.oktobra plkst 13:00**-15:10.

Plašāka informācija un pieteikšanās nodarbībām šeit: https://ej.uz/mani-resursi_Vivendi vai zvanot pa tālr.: 29 276 990.

Programma tiek realizēta Veselības ministrijas īstenotā ESF projekta "Kompleksi veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi" ietvaros (Nr.9.2.4.1./16/I/001).

Papildu informācija:

Maija Baķe, programmas koordinatore

E-pasts: maija.bake@vivendicentrs.lv, tālr.: 29 276 990.

Izglītības kvalitātes valsts dienests | NACIONĀLAIS ATTĪSTĪBAS PLĀNS 2020 | EIROPAS SAVIENĪBA Eiropas Sociālais fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

PuMPuRS

Izglītības kvalitātes valsts dienests
NACIONĀLAIS ATTĪSTĪBAS PLĀNS 2020
EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais fonds
IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

2021./ 2022. MĀCĪBU GADS

Projekts PuMPuRS tiek pagarināts par 12 mēnešiem un ilgs līdz 2023. gada 31. decembrim. Lai atbalsts būtu pieejams visiem skolēniem, īpaši ņemot vērā iepriekšējā mācību gada attālinātās mācības un Covid-19 pandēmijas radītās sekas, ar šo mācību gadu atbalstu varēs saņemt arī 1.– 4. klases skolēni. Līdz šim projektā PuMPuRS atbalstu varēja saņemt 5.– 12. klases skolēni, kā arī profesionālās izglītības iestāžu 1.–4. kursa audzēkņi.

Arī turpmāk Projektā iesaistīsies Bebrenes vispārizglītojošā un profesionālā vidusskola un Ilūkstes Raiņa vidusskola. Skolēni saņems atbalstu priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai – tiks sniegts konsultatīvais atbalsts mācību priekšmetos un kompensētas sabiedriskā transporta biļetes. 2021./2022. mācību gadā atbalstu saņems 37 Ilūkstes Raiņa vidusskolas 1. – 9. klašu skolēni, 20 Bebrenes vispārizglītojošās un profesionālās vidusskolas 1. – 9. klašu skolēni un 37 profesionālās izglītības 1. - 4. kursa audzēkņi.

ATSKATS UZ KARJERAS NEDĒĻU AUGŠDAUGAVAS NOVADA SKOLĀS

Jau devīto gadu visā Latvijā tiek rīkota Karjeras nedēļa. Šogad tā norisinājās no 11. līdz 15. oktobrim, kuru sadarbībā ar partneriem reģionos organizēja Valsts izglītības attīstības aģentūra (VIAA). Šogad Karjeras nedēļa ar saukli **“IKT tavai karjerai”** bija veltīta informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) nozares iepazīšanai, apzinoties to aktualitāti un pielietojumu sadzīvē, izzinot plašo IKT profesiju spektru, atklājot tām nepieciešamās prasmes un uzklausot iedvesmojošu nozares pārstāvju stāstus, kā arī pašiem izmēģinot spēkus jauniešu ideju hakatonā.

Lai izzinātu šī gada Karjeras nedēļas tēmu, tās laikā notika vairāki centrālie pasākumi: 11. oktobrī tiešsaistes diskusijā vecākiem **“Tehnoloģijas ģimenē - draugs vai svešinieks?”** tika pārrunāts, kādu lomu tehnoloģiju izmantošana ieņem ģimenes ikdienā, kā atbalstīt bērnus tādu nozaru iepazīšanā, kas pašiem vecākiem nav tuvas un pazīstamas, bet 12. oktobrī jauniešu diskusijā **“Iedvesmas stāsti - kā es nokļuvu IKT nozarē?”** pieredzes stāstos dalījās profesionāļi, kuri darbojas IKT nozarē. Paralēli tam visu Karjeras nedēļu skolotājiem bija pieejams izglītojošs materiāls 7. – 9. klasēm, kas rosināja izmēģināt radošu programmēšanu *LearnIT* ekspertu vadībā. Savukārt no 14. līdz 15. oktobrim vidusskolēniem un profesionālās izglītības iestāžu audzēkņiem bija iespēja izmēģināt savus spēkus hakatonā, meklējot atbildes un piedāvājot risinājumus, kā ar mūsdienu tehnoloģiju sniegtajām iespējām palīdzēt jauniešiem efektīvi risināt dažādus karjeras jautājumus. Abas tiešsaistes diskusijas var noskatīties @TavaiKarjerai Facebook kontā, un video mācībstundu “No mākslinieka uz programmētāju” VIAA yuotube kontā.

Jauniešu ideju hakatonā “Mans karjeras kods” savu dalību pieteica un tika atlasīta finālam Špoģu vidusskolas 12. klases skolēnu komanda “Čiekuriņi”. Jaunieši divu dienu garumā klausījās lekcijas, realizēja savu ideju – interaktīvo spēli “Mana karjera”, ieklausījās mentoru un ekspertu ieteikumos un kopvērtējumā no 20 Latvijas skolu komandām ieguva dalīto 2./3. vietu.

Karjeras nedēļas laikā Augšdaugavas novada skolās - Bebrenes VP vidusskolā, Ilūkstes Raiņa vidusskolā, Sventes vidusskolā, Špoģu vidusskolā, papildus centrālajiem notikumiem visā Latvijā, notika arī citas aktivitātes. Klases stundās skolotāji runāja par tēmu “IKT Tavai karjerai”, skolēni savās klasēs veidoja izstādi “IKT loma manā, manas ģimenes ikdienā”, 9. – 12. klašu skolēni un profesionālo grupu audzēkņi piedalījās aptaujā “IKT Tavai karjerai.

Pēc jauniešu diskusijas skolēni dalījās savos ieguvumos:

“Uzzināju, kādu profesiju pārstāvji strādā IKT nozarē, kā nonākt šajā nozarē un, ka trūkst speciālistu šajā nozarē”; “Es uzzināju, ka IKT nozare strauji attīstās un , ka IKT nav tikai saistīta ar programmētāja profesiju, ka tajā ir ļoti daudz citu speciālistu”; “Es uzzināju, ka šajā nozarē karjeras ceļš jau var sākties skolas laikā, ka var sākt mācīties pašam un galvenais ir saprast, vai tas tevi interesē, un, ka nekad nevajag apstāties, ja tu gribi ko sasniegt”; “IKT ir vajadzīga gandrīz katram, neatkarīgi no dzimuma un profesijas”; “Galvenā prasme ir nepārtraukti mācīties, IKT nozarē darbs ir labi atalgots”; “IKT jomā var sākt studēt jau pēc 9. klases, ceļš šajā nozarē nav viegls, bet ir interesants”.

Ilūkstes Raiņa vidusskolas datorikas skolotāja Airita Šuksto pastāstīja par mācībstundu “No mākslinieka uz programmētāju”: “Karjeras nedēļā 7. - 9.klašu skolēni apguva JavaScript valodu. Skolēni ar interesi veica uzdevumus un atzina, ka viegli veidot pēc parauga, bet grūtības sagādāja sava zīmējuma veidošana. Dažiem skolēniem radās interese un patstāvīgi apguva sarežģītāku zīmējumu veidošanu.”

Karjeras izglītība ir ļoti svarīga ikviena cilvēka dzīvē, īpaši tā ir aktuāla jauniešiem, kuriem, neskatoties uz dažādiem izaicinājumiem, ir jāizvēlas savs karjeras ceļš. Tāpēc jauniešiem tiek sniegts atbalsts šajā jomā – rīkotas dažādas nodarbības, pasākumi, aktivitātes, pārrunas, kā arī sniegtas individuālās karjeras konsultācijas.

Lai mūsu jauniešiem izdodas saprast virzienu, kurā attīstīties un iegūt spēcīgu pamatu, uz kura veidot savu nākotnes profesiju!

Augšdaugavas novada pašvaldības
centrālās administrācijas
Izglītības pārvaldes pedagoģe karjeras konsultante
Iveta Repkova

"RUDENS KRĀŠŅUMS AUGŠDAUGAVĀ"

Eliāna Baginska 6.g.

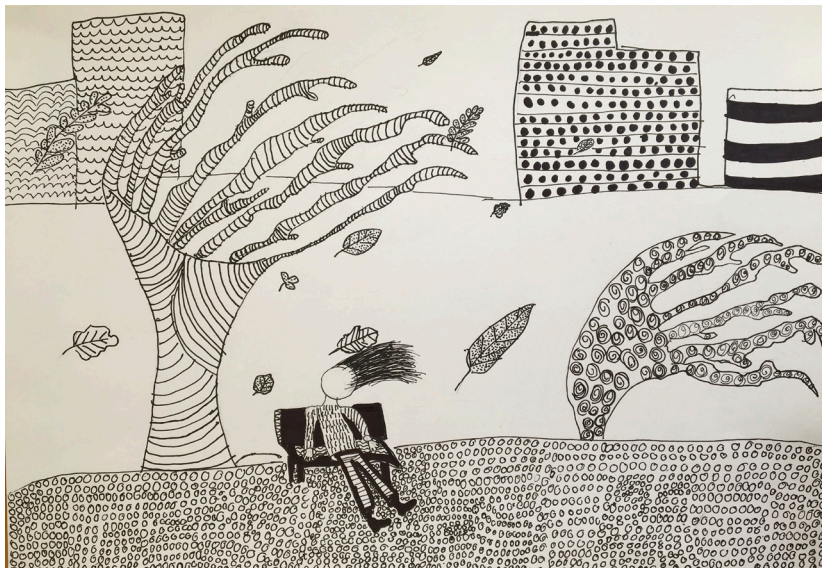

Elīza Tucika 11.g.

Angelīna Gatiņa 14.g.

Ir noslēdzies Augšdaugavas novada profesionālās ievirzes mākslas programmu vizuālās mākslas konkurss "RUDENS KRĀŠŅUMS AUGŠDAUGAVĀ", ko organizēja Ilūkstes Mūzikas un mākslas skola. Konkursā piedalījās, 61 dalībnieks, iesūtot 66 darbus glezniecības, grafikas un aplikācijas tehnikās. Konkursa pamatideja bija sekmēt bērnu un jauniešu valstiskās identitātes un patriotisma nostiprināšanu, radot audzēkņiem iespēju līdzdarboties sava novada kultūrvides veidošanā, savas apkārtējās vides/telpas padziļinātā izpētē, mācoties saskatīt tās unikālo un īpašo skaistumu. Žūrijas darbā iejutās un ļoti skrupulozi darbojās PIKC Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskolas "Saules skola" pedagogi, Svetlana Trušele, Sarmīte Bogdanoviča, un Ilūkstes Bērnu un jauniešu centra vadītāja, Vanda Rimša. Katrā iesūtītajā darbā varēja vērot audzēkņu individualitāti, filozofisko pieeju radošajam procesam, un tas noslēdzās ar godalgotu vietu sadalījumu. Pieturoties pie konkursa kritērijiem, žūrija debašu rezultātā nonāca pie kopsaucēja:

I vecumposmā 1.vieta Eliānai Baginskai (sk.Ēriks Valpēters), Ilūkstes Mūzikas un mākslas skola, **2.vieta** Solvijai Maskaļūnei (sk.Anita Jasinska), Naujenes Mūzikas un mākslas skola, **3.vieta** Angelīnai Ostrovskai (sk.Anita Jasinska), Rodrigo Jaudzemam (sk. Vita Kāpostiņa-Tuča), Špoģu Mūzikas un mākslas skola , **II vecumposmā 1.vieta** Maksimam Ivanovam (sk. Vita Kāpostiņa-Tuča), ŠMMS, **2.vieta** Katrīnai Kuļikovai (sk.Anita Jasinska), NMMS, Adriānai Brakovskai (sk.Anita Jasinska), ŠMMS, **3.vieta** Montai Pupiņai (sk.Ēriks Valpēters), IMMS, Alisei Brakovskai (sk.Anita Jasinska), ŠMMS, **III vecumposmā 1.vieta** Angelīnai Gatiņai (sk.Anita Jasinska), ŠMMS , **2.vieta** Jekaterinai Laskinai (sk. Anita Jasinska), ŠMMS **3.vieta** Patrīcijai Jasevičai (sk.Ēriks Valpēters), IMMS. Atzinības (4.vieta) ieguvēji arī ir laureātu sarakstā, jo viņu radošā doma un redzējums neatpalika no pirmo vietu ieguvējiem, tikai pietrūka pavisam maz, nianšu simtdaļas. **Atzinības** ieguva **I vecumposmā** Renārs Matisāns (sk.Anita Jasinska), ŠMMS, Arina Rudņeva (sk.Anita Jasinska), NMMS, Sintija Vidže (sk.Nataļja Krjukova), IMMS, **II vecumposmā** Ervīns Vasiļevskis (sk.Nataļja Krjukova), IMMS, Annija Ozoliņa (sk.Anita Jasinska), ŠMMS, Nikolajs Obrazcovs (sk.Vita Kāpostiņa-Tuča), ŠMMS, Viktorija Berkmane (sk.Nataļja Krjukova), IMMS, Elīza Tucika (sk.Ēriks Valpēters), IMMS, Martins Gaščuks (sk.Anita Jasinska), NMMS, Justīne Lepa (sk.Ilona Linarte-Ruža), IMMS, **III vecumposmā** Elīze Daniela Cīrule (sk.Anita Jasinska), ŠMMS, Viviāna Potjomkina (sk.Ēriks Valpēters), IMMS, Marta Daniela Maļinovska (sk.Ilona Linarte-Ruža), IMMS, Maksims Petrovs (sk.Vita Kāpostiņa-Tuča), ŠMMS, Einārs Juhņevičs (sk.Vita Kāpostiņa-Tuča), ŠMMS, Linda Rušeniece (sk.Anita Jasinska), ŠMMS. Liela nozīme konkursantu izglītībā ir pedagogu darbam, kas iedrošina un vada audzēkni, cenšoties izprast viņa domu gaitu katrā uzdevumā, ieteikt kā idejas realizācijai, tā pareizos tehniskos un vizuālos paņēmienus. Katrai skolai izveidojies savs rokraksts, un to laika gaitā attīsta gan pedagogi gan audzēkņi. Mūsu spēks ir talantīgie un darboties griboši jaunieši, lai arī kurā novada teritorijas daļā mēs atrastos, tas ir kopējais gandarījums un lepnus.

Konkursa darbu izstādi varēs skatīt Ilūkstes Bērnu bibliotēkā un Ilūkstes Mūzikas un mākslas skolā no 15.11.2021.

Ilūkstes Mūzikas un mākslas skolas direktore,
projekta koordinatore
Ilona Linarte-Ruža

ILŪKSTES MŪZIKAS UN MĀKSLAS SKOLAS
NAUJENES MŪZIKAS UN MĀKSLAS SKOLAS
ŠPOĢU MŪZIKAS UN MĀKSLAS SKOLAS

VIZUĀLĀS MĀKSLAS KONKURSA
"RUDENS KRĀŠŅUMS AUGŠDAUGAVĀ"

DARBU IZSTĀDE

ILŪKSTES BĒRNU BIBLIOTĒKĀ
ILŪKSTES MŪZIKAS UN MĀKSLAS SKOLĀ

15.11.2021. - 10.12.2021.

Solvija Maskaļūne 7.g.

Viktorija Berkmane 11.g.

Monta Pupiņa 10.g.

Maksims Ivanovs 10.g.

Jekaterina Laskina 14.g.

ANNAS MARIJAS PETRAKOVAS STARTI ITĀLIJĀ

Rudens pusē daudzie Itālijas klubi sacenšas savā čempionātā un jau tradicionāli „saviem" klubiem palīgā dodas arī Latvijas vieglatlēti, pagarinot sacensību sezonu. Septembrī četrās dažādās Itālijas pilsētās (Kaorle, Palermo, Turina un Agropoli) notika pēc klubu rangiem četru līgu sacensības. Par klubu GS Valsugana Trentino augstākajā līgā veiksmīgi startēja mūsu Augšdaugavas novada vieglatlēte Anna Marija Petrakova, kura izcīnīja 4.vietu 3000m kavēkļu skrējienā sacensībās Kaorlē (šī pilsēta atrodas 65km no Venēcijas). GS Valsugana Trentino vieglatlētikas kluba komanda ar 125 punktiem izcīnīja 7.vietu Itālijas sieviešu komandu čempionātā finālā (12 labākas komandas startēja galvenā finālā (augstāka līga) no 136 klubiem, kuri piedalījās priekšsacīkstēs no 1.05.2021 līdz 11.07.2021.

Rezultāti 3000m kavēkļu skrējienā sievietēm. 18.09.2021. Kaorle (Itālija)

1	SORRENTINO Erica	1998	MI089 PRO SESTO ATL.	10:53,04
2	TOGNIN Chiara	2000	MO052 A.S. LA FRATELLANZA 1874	11:11,26
3	COLONETTI Alice	1996	MI221 BRACCO ATLETICA	11:38,12
4	PETRAKOVA Anna Marija	2000	TN104 GS VALSUGANA TRENTINO (LETTONIA)	11:48,65
5	FONTANA Maddalena	1999	VI626 ATL.VICENTINA	11:49,68
6	FUCELLI Chiara	2003	RM131 A.S.D. ACSI ITALIA ATLETICA	11:57,07
7	BALLARIN Ilaria	2003	VE473 ATLETICA RIVIERA DEL BRENTA	11:59,91
8	PLINI Cecilia	2005	RI223 ATL.STUD. RIETI ANDREA MILARDI	12:05,04
9	RIBIGINI Elena	2005	PG018 ATL. ARCS CUS PERUGIA	12:05,26
10	MARINI Sabrina	2002	BS181 ATL. BS '50 METALLURG. S.MARCO	12:18,78
	REINA Nicole Svetlana	1997	MI077 CUS PRO PATRIA MILANO	DNS

Komandu vērtējums sieviešu komandām. 18.-19.09.2021. Kaorle (Itālija)

1	BS181 ATL. BS '50 METALLURG. S.MARCO	175 p.
2	VI626 ATL.VICENTINA	170,5 p.
3	MI077 CUS PRO PATRIA MILANO	155 p.
4	MI221 BRACCO ATLETICA	154 p.
5	VE473 ATLETICA RIVIERA DEL BRENTA	135 p.
6	RI223 ATL.STUD. RIETI ANDREA MILARDI	130,5 p.
7	**TN104 GS VALSUGANA TRENTINO**	**125 p.**
8	MO052 A.S. LA FRATELLANZA 1874	124,5 p.
9	TN109 U.S. QUERCIA TRENTINGRANA	93,5 p.
10	PG018 ATL. ARCS CUS PERUGIA	90 p.
11	MI089 PRO SESTO ATL.	82,5 p.
12	RM131 A.S.D. ACSI ITALIA ATLETICA	80,5 p.

CIENĪJAMIE APMEKLĒTĀJI!

Saskaņā ar MK noteikumiem "Par ārkārtējas situācijas izsludināšanu",

ILŪKSTES SPORTA CENTRS
periodā no
21.10.2021. - 14.11.2021.

TIEK SLĒGTS!

Abonementu termiņi tiks pagarināti.
Būsim saprotoši un iecietīgi!

Sporta centra administrācija
Tālrunis: 65449002

Tuvojoties 11. Novembra – Lāčplēša dienas un 18. Novembra – Latvijas Republikas neatkarības pasludināšanas (1918. gada 18. novembrī) 103 gadadienas valsts svētkiem, vienmēr tiek pārlapotas vēstures lappuses, kas atgādina mums par notikumiem, kuri izmainīja pasauli uz visiem laikiem.

Šajos notikumos tika ierauti daudzi tā laika (tagadējās Latvijas Republikas teritorijā) dzīvojošie civiliedzīvotāji, kā arī dažādu armiju sastāvos iesauktie latviešu un citu tautību karavīri, kas cīnījās "divās frontes pusēs".

Pieminēsim visus karavīrus, kas cīnījās un atdeva savu dzīvību par neatkarīgu Latvijas Republiku!

Izdevums "Ilūkstes Novada Vēstis" publicē fragmentu no vēsturnieces Aijas Pīļkas pētījuma "Par Pirmā pasaules kara norisi bijušajā Krievijas impērijas Kurzemes guberņas Ilūkstes apriņķī". Pētījums publicēts grāmatā "Ilūkste - Augškurzemes metropole".

PIRMAIS PASAULES KARŠ

Eiropas lielvalstu politisko un ekonomisko pretrunu rezultātā, 1914. gada vasarā sākās viens no apjomīgākajiem konfliktiem cilvēces vēsturē – Pirmais pasaules karš, kas nesa neskaitāmus cilvēku upurus abās karojošās pusēs, izmainīja sabiedrības uzskatus, vērtību sistēmu un priekštatus par karu, mēģinot notikušajam piešķirt jēgu un rast skaidrojumus.

Karadarbība no 1914. gada līdz 1918. gadam norisinājās plašos apmēros, ne tikai uz sauszemes un jūras, bet arī gaisā un zem ūdens. Attīstītāko Eiropas valstu sasniegumi rūpnieciskajā ražošanā, zinātnē un tehnikā nonāca kara resora pārziņā. Lielvalstis steidza ražot lielgabalus, ložmetējus, karakuģus un zemūdenes, bruņumašīnas, bruņuvilcienus, dirižabļus un lidmašīnas. Miljoniem tonnu metāla izmantoja munīcijas ražošanai. Armiju pozīciju aizstāvēšanai izmantoja dzeloņstiepļu žogus, uzbrukumos pielietoja tankus, uz sauszemes, jūrās un upju grīvās ierīkoja mīnu laukus. Neiztika arī bez ķīmisko ieroču – indīgo kaujas gāzu izmantošanas. Rezultātā cilvēce cieta neaprakstāmu postu. Kaujas laukos palika ap 10 miljonu kritušo, divkārt lielāks bija cietušo skaits, tika sagrautas daudzas pilsētas (tajā skaitā arī Ilūkstes pilsēta, kas atradās Krievijas impērijas Kurzemes guberņā - A.P.). Tika izpostītas plašas teritorijas. Karš cirta dziļas brūces lielu un mazu valstu tautsaimniecībā, iznīcināja nozīmīgas kultūras vērtības. Teritorijas bija izvagotas neskaitāmiem ierakumiem.

(1914)

Pēc atentāta pret Austroungārijas troņmantnieku Franci Ferdinandu 1914. gada 28. jūnijā Sarajevā un tam sekojošā Austroungārijas ultimāta un kara pieteikuma Serbijai, 28. jūlijā, Krievijas impērijā tika uzsākta mobilizācija. Notikumi risinājās strauji - Vācija notiekošo mobilizāciju uztvēra kā agresijas aktu un pieprasīja Krievijai nekavējoties pārtraukt mobilizāciju. Krievija to nepārtrauca un 1. augustā Vācija pieteica karu Krievijai. 3. augustā Vācija pieteica karu arī Francijai. 4. augustā, reaģējot uz Beļģijas neitralitātes pārkāpumu, kuru bija garantējusi Vācija, arī Lielbritānija un liela daļa citu Eiropas valstu tika savstarpēji ierautas kara stāvoklī. Militārais konflikts pieauga nepilnu divu nedēļu laikā, kurš pakāpeniski aptvēra lielu pasaules daļu un pārsteidza ar savu nežēlīgo raksturu. Tajā bija iesaistītas trīsdesmit četras valstis ar divām trešdaļām pasaules iedzīvotāju. Visu kara laiku lielāko smagumu nesa Eiropas valstis.

Mobilizācija

Konflikts starp Vāciju un Krieviju tiešā veidā skāra arī Latvijas teritoriju. Sākoties Pirmajam pasaules karam, tika pārtraukta Krievijas impērijas rietumu guberņu straujā modernizācija un uzplaukums. Krievijas impērijai izsludinot vispārējo mobilizāciju, Latvijas teritorijā tā norisinājās pēc 1910. gada priekšrakstiem, iesaucot armijā vīriešus vecumā no 18 līdz 43 gadiem. Mobilizēja flotes un armijas rezervistus, kā arī zemessargus.

Iesauktos vīriešus pamatā ieskaitīja Latvijas teritorijā dislocētajās Krievijas armijas karaspēka daļās – 18. un 20. korpusā, kā arī pie Daugavpils dislocētajā 3. korpusa 25. kājnieku divīzijā, kuras vēlāk ņēma dalību kaujās Austrumprūsijā. Mobilizētie zemessargi tika iedalīti atsevišķās zemessargu rotās. 13 zemessargu rotas, kuras izveidoja no Latvijas teritorijā iesauktajiem zemessargiem, 98% bija latvieši. Viņus iedalīja Daugavgrīvas cietokšņa garnizonā, no kuriem gados jaunākos iedalīja astoņās rotās un iesaistīja karadarbībā Ziemeļlietuvā un Kurzemes guberņā. Kopumā no Latvijas teritorijas Pirmā pasaules kara gados tika mobilizēti 120 – 140 tūkstoši cilvēku, tajā skaitā no Ilūkstes apriņķa un Ilūkstes pilsētas.

Sākoties karam, Latvijas lielākajās pilsētās notika patriotiskas demonstrācijas. Latvijas sabiedriskās organizācijas un iedzīvotāji iesaistījās Krievijas impērijas armijas atbalstīšanā, organizējot lazaretes, ēdinot rezervistus, nodrošinot palīdzību ievainoto un kritušo karavīru ģimenēm, kā arī citās aktivitātēs. Mobilizāciju, kura izpaudās viļņveidīgi un norisinājās vairākos posmos, iedzīvotāji Krievijas impērijas Baltijas guberņās to pavadīja ar sajūsmu.

Krievijas propaganda pret vācbaltiešiem

Uz starpetnisko attiecību saasinājuma fona, iedzīvotāji aktīvi pauda antivācisku nostāju, ko plaši kultivēja prese, Krievijas administrācija un militārais resors. Pakāpeniski tika izsludināts aizliegums izdot laikrakstus vācu valodā, noteica vācu valodas izmantošanas ierobežojumus publiskajā telpā, slēdza vācu organizācijas un skolas. Sākoties Krievijas neveiksmēm frontē, Baltijas vāciešus sāka apsūdzēt spiegošanā un sabotāžā. Laikā no 1914. gada rudens līdz 1915. gada pavasarim norisinājās piespiedu Baltijas vāciešu izsūtīšanas uz Krievijas iekšieni. Izvērstās propagandas un saspīlēto starpetnisko attiecību rezultātā, latvieši karu ar Vāciju sāka uztvert kā "karu ar vāciešiem" un vēršanos pret vāciešu priviliģēto stāvokli. Arī Ilūkstes apriņķī bija gadījumi, kad pret vietējiem vācbaltiešiem tika vērsti draudi un cieta arī viņu īpašumi.

(1915)

Pēc neveiksmīgām Krievijas armijas kaujas operācijām Austrumprūsijā un Lietuvas teritorijā, 1915. gada aprīlī tiešā karadarbība sasniedza daļu no mūsdienu Latvijas teritorijas – Kurzemes guberņu, kurā ietilpa arī Ilūkstes apriņņķis ar tās centru Ilūksti.

Ilūkste pirms Pirmā pasaules kara.
(Avots: Latvijas Nacionālā bibliotēka).

1915. gada aprīlī Vācu karaspēks ieņēma Šauļus (Lietuvā) un pienāca Kurzemes guberņas pierobežā. Kurzemes guberņas aizsardzībai Krievijas Ziemeļrietumu frontes vadība piešķīra otršķirīgu nozīmi - frontes virspavēlnieks Mihails Aleksejevs *(Михаил Алексеев)* uzskatīja, ka "Karaspēka daļas Kurzemes guberņas aizsardzībai ir pietiekošā skaitā" un par prioritāti izvirzīja fronti Polijas centrālajā daļā, kur Krievijas karaspēkam draudēja sagrāve.

Pilsētu evakuācija

Krievijas armijas virspavēlniecība un Iekšlietu ministrijas iestādes uzsāka lielāko Latvijas pilsētu evakuāciju. 1915. gada jūlijā tika evakuēta Rīga, augusta sākumā notika arī Daugavpils evakuācija. Mēneša laikā no Daugavpils un tās apkārtnes izveda 537 rūpniecības objektus. Evakuācijas Latvijas tautsaimniecībai nodarīja lielus zaudējumus, iznīcinot rūpnieciskos rajonus, kas bija lielākie un attīstītākie Krievijas Impērijā.

Izvērstā bēgļu masveida kustība

1915. gada pavasarī sākās bēgļu kustība. Latvijas teritorijā sāka ieplūst lietuviešu un poļu bēgļi.

Vācu karaspēkam pakāpeniski iebrūkot Kurzemes guberņā, arvien vairāk ģimenes atstāja savas mājas un devās bēgļu gaitās. To veicināja izvērstā propaganda par vācu karavīru nežēlību pret civiliedzīvotājiem, kā arī Krievijas armijas vadības rīkojums "Par izpostītās zemes taktiku", kuras rezultātā "ienaidnieka karaspēka apdraudēto teritoriju iedzīvotājiem bija jāpamet savas mājas, iepriekš iznīcinot labības un kartupeļu laukus, nododot savus lopus rekvizīcijas komisijām.[4] Satraukumu par frontes tuvošanos veicināja arī Krievijas karaspēks, kurš atkāpjoties piefrontes joslās dedzināja dzīvojamās un saimniecības ēkas. Kā arī apzināti iznīcināja tīrumus, evakuēja resursus un sabojāja pilsētu infrastruktūru. Civiliedzīvotāju evakuācija lielā mērā tika izvērsta piespiedu kārtā. Gandrīz 90% no visiem bēgļiem savas mājas pameta pēc varas iestāžu rīkojuma.[5] Liela daļa bēgļu Kurzemes guberņas pilsētas pameta pa dzelzceļu, mēģinot tikt jau tā pārpildītos vilcienu sastāvos. Masveidīgā bēgļu straume radīja sarežģījumus. Nespējot bēgļu plūsmu efektīvi kontrolēt, Krievijas militārā vadība 1915. gada jūlijā bija spiesta atcelt rīkojumus par iedzīvotāju piespiedu izraidīšanu. Kopējais Latvijas bēgļu skaits no 1916. gada līdz 1917. gadam sasniedza 750 000 – 850 000 cilvēku. Krievijas varas iestādes nespēja nodrošināt bēgļiem pārtiku, medicīnisko aprūpi, un darbavietas Krievijā. Latviešu sabiedrība iesaistījās bēgļu apgādē, lai glābtu tos no katastrofālās situācijas. Latviešu bēgļu apgādāšanas organizāciju pārstāvju kongresā, kas notika 1915. gadā Petrogradā no 30. augusta līdz 31. augustam, izveidoja bēgļu aprūpes koordinējošu institūciju –"Latviešu bēgļu apgādāšanas centrālkomiteju". 1916. gadā tā koordinēja 252 latviešu bēgļu organizāciju darbību.

Vācijas armijas karaspēka daļas 1915. gada vasarā ieņemtajās Kurzemes guberņas teritorijās centās kavēt iedzīvotāju aizplūšanu no Kurzemes guberņas. Panākot bēgļu kolonnas, to virzība tika apturēta, liekot iedzīvotājiem atgriezties savās dzīves vietās. Lai apturētu bēgļu kustību, ieņemto pilsētu apkārtnēs tika bloķēti ceļu posmi un tilti. Kopumā Kurzemes guberņu 1915. gadā pameta un bēgļu gaitās devās vairāk kā 400 000 cilvēku. Līdz ar bēgļu straumi Kurzemes guberņu atstāja inteliģence. Karš īpaši skāra skolas – daļa skolotāju tika iesaukti armijā, skolas evakuēja, kā arī bēgļos aizplūda daudzi kvalificēti strādnieki un lauksaimnieki. 1915. gada vidū Vācijas armijas militārās pārvaldes iestādēm, uzsākot okupēto teritoriju pārvaldi, nācās saskarties ar izpostīto, iedzīvotāju pamesto zemi un sekojošām problēmām.

Līdz 1915. gada rudenim Krievijas karaspēks neizrādīja nopietnu pretestību un strauji atkāpās. Vācijas armija okupēja lielāko daļu Kurzemes guberņas, pakāpeniski nostabilizējot frontes līniju gar Daugavu un puslokā ap Rīgu, būtiski izmainot militāri politisko un sociālo situāciju gan Latvijas teritorijā, gan Ziemeļeiropas reģionā kopumā.

Vācijas armijas administratīvā pārvalde Kurzemes guberņā

Pāris mēnešu laikā Krievijas impērijas karaspēks tika atspiests atpakaļ valsts iekšienē par vairākiem simtiem kilometru. Vācijas un tās sabiedroto valstu kontrolē atradās gandrīz visa Ziemeļaustrumeiropa. Apstākļos, kad valsts ekonomika tika pakārtota armijas un kara vajadzībām, apjomīgie teritoriālie ieguvumi radīja nepieciešamību izveidot administratīvas pārvaldes sistēmu, lai pēc iespējas efektīvāk izmantotu okupēto teritoriju ekonomisko un saimniecisko potenciālu.

Vācijas armija 1915. gada novembrī okupēto Kurzemes guberņu, kopā ar mūsdienu Lietuvas, Polijas un Baltkrievijas teritoriju daļām, iekļāva vācu karaspēka Austrumu frontes virspavēlnieka pārvaldes apgabalā (Oberbefehlshaber der gesamten Deutschen Streitkräfte im Osten jeb Ober Ost). Kurzemes administratīvā apgabala pārvaldi uzticēja Kurzemes Civilajai pārvaldei, kuru pārdēvēja par "Kurzemes vācu pārvaldi". Iedzīvotāji tika pakļauti militāram okupācijas režīmam, kurš pastāvēja visus Pirmā pasaules kara gadus. Okupētās Kurzemes guberņas militārai pārvaldei iedzīvotāju intereses bija sekundāras. Prioritāte bija Vācijas armija, pārvaldē strādājošās militārpersonas un Vācijas civiliedzīvotāji. Stingrais militārās pārvaldes režīms padarīja iespējamu visu zemes saimniecisko, ekonomisko un darbaspēka resursu mobilizāciju. Gandrīz viss Kurzemes guberņā iegūtais (kokmateriāli, labība, rūpnieciskie ražojumi, pārtikas produkti) tika eksportēti uz Vāciju vai nodoti armijas rīcībā. Kurzemes guberņas iedzīvotājiem tika atstāts minimālais izdzīvošanai. Visā Kurzemes guberņā saasinājās sociālās problēmas – sāka trūkt pārtika, pasliktinājās sanitārie apstākļi, izplatījās infekcijas slimības, kas atsevišķos apriņķos izraisīja epidēmisku raksturu.

1917. gada martā Kurzemes vācu pārvalde kļuva par Kurzemes militāro pārvaldi. 1918. gada 1. augustā Vācijas armijas okupēto Latvijas un Igaunijas teritoriju apvienoja "Baltijas militārā pārvaldē". Pateicoties pilnīgai ekonomikas militarizācijai, stingrai kontrolei un visu resursu koncentrēšanai pārvaldes rokās, Ober Ost izdevās nodrošināt saimniecisku pašpietiekamību. Okupācijas vara okupētajās teritorijās ieviesa atsevišķu preču monopolu, augstus nodokļus, īstenoja plašas rekvizīcijas un piespiedu darbu. Tika veiktas politiskās represijas, sevišķi pret radikālajiem sociālistiem un nacionālistiem. Latvijas teritorijā vācu okupācijas laikā iepludināja lielu skaitu vācu tautības kolonistu.

Latviešu zemessargi 1914. gads.
(Avots: Tēvijas Sargs, Nr. 11, 2015., Latvijas Kara muzeja krājums).

1. Daugavgrīvas latviešu strēlnieku pulka 2. rotas strēlnieki, 1916. gada rudenī.
(Avots: Tēvijas Sargs, Nr. 5, 2015., Latvijas Kara muzeja krājums).

Latviešu strēlnieki

1915. gada 19. maijā Rīgā pulcējās latviešu sabiedriskie, politiskie un militārie darbinieki, lai apspriestu iespēju panākt latviešu nacionālo militāro formējumu - latviešu strēlnieku izveidošanu un iekļaušanu Krievijas impērijas armijas sastāvā. Krievijas militārās neveiksmes 1915. gada vasarā un latviešu zemessargu sekmīgā dalība Jelgavas aizsardzībā, veicināja šīs iniciatīvas sekmīgu īstenošanu. 1915. gada 19. jūlijā tika dota pavēle par pirmo divu latviešu strēlnieku bataljonu formēšanu. To īstenoja Latviešu strēlnieku bataljonu organizācijas komiteja. Līdz 1915. gada beigām latviešu strēlnieku bataljonos brīvprātīgi pieteicās 6292 cilvēki. Kopumā 1915. gadā saformēja deviņus latviešu strēlnieku bataljonus, no kuriem astoņi pakāpeniski tika iesaistīti karadarbībā.

Karadarbība

1915. gadā galvenā karadarbība norisinājās Austrumu frontē. Latvija atradās tuvu gaidāmajiem

kara darbības norises rajoniem - Austrumprūsijai, Lietuvai un Polijai. Latvijas teritorijas piekrasti apdraudēja Vācijas kara flote.

1915. gada ziemā Vācijas armija padzina Krievijas armijas vienības no Austrumprūsijas teritorijas.

1915. gada februārī Augustovas (Polijā) mežos tika ielenkts un iznīcināts Krievijas 20. armijas korpuss (daļēji saformēts no Latvijā mobilizētajiem rezervistiem). Gāja bojā vai tika saņemti gūstā 15 000 – 20 000 latviešu.

No 1915. gada 14. aprīļa līdz 27. aprīlim sākās Vācijas armijas uzbrukums ar mērķi ielenkt Krievijas spēkus Lietuvā.

Pēc tam no 1915. gada 19. aprīļa līdz 20. aprīlim sekoja Jelgavas kaujas, piedaloties abiem Daugavgrīvas cietokšņa zemessargu bataljoniem. Pēc vācu uzbrukuma atvairīšanas Krievijas armija, saņēma ievērojamus papildspēkus. No 21. aprīļa līdz 4. maijam tā pārgāja pretuzbrukumā, piespiežot vāciešus pamest Zemgales teritoriju.

No 1915. gada 24. aprīļa līdz 25. aprīlim Vācijas armija ieņēma Liepāju un nostiprinājās tās apkārtnē. Vairāk nekā divus mēnešus frontes līnija stabilizējās Pāvilostas – Skrundas – Ventas upes līnijā. Šeit vairākās kaujās piedalījās jau minētie Daugavgrīvas cietokšņa zemessargu bataljoni.

Jauna vācu ofensīva Kurzemes guberņā sākās 1915. gada 1. jūlija līdz 14. jūlijam. Tās mērķis bija apiet Krievijas armijas aizstāvētās Šauļu nocietinātās pozīcijas no ziemeļiem. Vācijas armija strauji virzījās uz priekšu, no 18. jūlija līdz 31. jūlijam ieņemot Bausku un no 19. jūlija līdz 1. augustam Jelgavu. Tālākās vācu operācijas turpinājās Jēkabpils un Daugavpils virzienā, lai sasniegtu Daugavas upes līniju.

1915. gada 31. augustā Vācijas armija sasniedza Jaunjelgavu. Kaujas turpinājās Jēkabpils, Daugavpils un Rīgas virzienā. 20. augustā vācieši ieņēma Jaunjelgavu un tilta gala pozīcijas pie Lielvārdes. No 22. augusta 26. augustam ritēja kaujas Taurkalnes, Daudzeses un Zalves mežos.*No 23. septembra līdz 25.septembrim vācieši sāka uzbrukumus starp Ilūksti un Sventes ezeru.*

Krievijas armijas virspavēlniecība ziņoja par karadarbības gaitu Latvijas teritorijā 1915. gadā, minot par situāciju arī Ilūkstes apkārtnē, ka: "*1915. gada 4. septembrī rietumos no Daugavpils frontē intensīvi turpinājās kaujas. Ar lieliem zaudējumiem tika atsisti vāciešu uzbrukumi ziemeļos no Ilūkstes. Tāpat vāciešu uzbrukums rietumos no Ilūkstes pie Eglaines dzelzceļa stacijas, tika atsists ar lieliem zaudējumiem, vācieši bēga. Ar atkārtotu uzbrukumu, vāciešiem tomēr izdevās ieņemt Šēderes muižu un mūsu ierakumi tika pilnībā izpostīti ar vācu smagās artilērijas uguni.*"

1915. gada 26. septembrī norisinājās nežēlīgas kaujas netālu no Ilūkstes, Gorbunovkas ciemā, kas rezultējās ar to, ka 28. septembrī krievu karaspēks padzina vācu armiju no Gorbunovkas. Daugavpils šosejas rajonā dienvidrietumos no Daugavpils vācieši tika izsisti no ierakumiem starp Laucesi un Dervaniškiem, sekojot viņiem, krievu armija ieņēma līniju no Medumu ezera līdz Laucesei. Līdz tumsai ritēja uguns kaujas, Vācu lidotāji bombardēja Daugavpili un tuvējās dzelzceļa stacijas. *29. septembrī Daugavpils rajonā turpinājās sīvas cīņas. Dubelišķu ciema rajonā ziemeļrietumos no Ilūkstes vāciešiem izdevās ieņemt daļu no krievu ierakumiem.* 30. septembrī Daugavpils rajona frontē visi pretinieku uzbrukumi tika atsisti. *Rietumos no Ilūkstes, kauja Pilskalnes ciema rajonā beidzās, krievu karaspēkam ieņemot augstienes ziemeļrietumos no šīs apdzīvotās vietas.* Naktī vācieši mēģināja atgūt zaudēto, taču tika atsviesti atpakaļ. Naktī uz 30. septembri lidojošais cepelīns pāri Daugavpilij apkārtnē nometa apmēram 50 bumbas. 1. oktobrī Daugavpils rajona frontē ritēja parastā uguns kauja. Šosejas rajona dienvidos, no krievu armijas 30. septembrī ieņemtās Pilskalnes teritorijas, turpinājās nežēlīga cīņa. Intensīvas sastapšanās kaujas notika arī Gorbunovkas ciema rajonā. *3. oktobrī Daugavpils rajona frontē vācieši vairākkārt uzbruka gar Ilūkstes šosejū un dienvidos no Medumu ezera.* Uzbrukumiem nebija rezultātu. No 4. oktobra līdz 8. oktobrim Daugavpils rajonā vācieši turpināja intensīvus uzbrukumus. Visus uzbrukumus krievu karaspēks atsita. *10. oktobrī Daugavpils rajona frontē kaujas vietām atjaunojās ar iepriekšēju spēku. Vācieši koncentrēja sevišķi spēcīgu artilērijas uguni pret rajonu rietumos no Ilūkstes, pēc tā pārgāja uzbrukumā. Pirmie vāciešu uzbrukumi tika atsisti, taču dienas beigās viņiem izdevās ieņemt Ilūkstes pilsētu, kur sīvās ielu kaujās vāciešiem tika nodarīti smagi zaudējumi. 11. oktobrī ziemeļaustrumos no Ilūkstes vāciešu karaspēks turpināja savus uzbrukumus, izraisot sīvas kaujas. Pēc Ilūkstes ieņemšanas, vācieši mēģināja veikt uzbrukumus atkārtoti, taču tika apturēti pie mežu masīviem austrumos pie Ilūkstes. Krievu karaspēks vāciešus atsita arī dienvidos no Ilūkstes.12. oktobrī vācu karaspēks vēlreiz veica uzbrukumu austrumos no Ilūkstes, kas bija nesekmīgs.* 13. oktobrī vācu karaspēks atklāja intensīvu artilērijas uguni, bet viņu centieni nebija sekmīgi. 16. oktobrī Daugavpils rajona frontē un vietām uz dienvidiem gan vācu, gan krievu armijas viena pret otru vērsa artilērijas viesuļugunis. 19. oktobrī kaujas turpinājās, Daugavpils rajonā ar strauju uzbrukumu, krievu karaspēkam izdevās ieņemt stipri nocietinātās augstienes dienvidos no Sventes ezera. Tika saņemti gūstā daudz vācu armijas karavīru: 5 virsnieki, 531 zemāko pakāpju karavīri, iegūti 4 ložmetēji. Vācu armijai šajā iecirknī bija gūti lieli zaudējumi. 22. oktobrī starp krievu un vācu karaspēkiem atkal notika sīva kauja, pēc kuras tika konstatēti vairāk par tūkstoti kritušo karavīru. *Līdz 29. oktobrim pie Sventes ezera nepārtraukti turpinājās kaujas. 29. oktobrī pie Pristanas (Pristaines) un Ilūkstes krievu karaspēks izvirzījās nedaudz uz priekšu.*[17] *Ziemeļrietumos no Daugavpils Ilūkstes pilsētas un Kazimirišķu muižas apkārtnē vācieši naktī uz 15. novembri atklāja visspēcīgāko artilērijas uguni pret krievu ierakumiem, un rītausmā pārgāja uzbrukumā. Sagaidīti ar koncentrētu krievu artilērijas un šauteņu uguni, vācieši metās atpakaļ savos ierakumos, šajā laikā nokļūstot zem pašu baterijas apšaudes. Izmantojot šo situāciju, krievu karaspēks pārgāja pretuzbrukumā, kā rezultātā, pretinieks tika izsists ārā no Kazimirišķu muižas un birzs tās rietumos. Šajā laikā daļa krievu karaspēka ielauzās Ilūkstē un ieņēma tās austrumu nomali. Krievi ieņēma divas kapsētas un daļu no vācu ierakumiem dienvidos no tām.* No 16. novembra līdz 19. novembrim kaujas sadursmes nenotika. *23. novembrī vācu karaspēks ceturdaļstundu apšaudīja krievu ierakumus ar smago artilēriju, sākot no Daugavas līdz Ilūkstes pilsētai. 9. decembrī pie Ilūkstes intensīvāk sāka darboties bumbmetēji un rokas granātas.* Vairākās vietās krievi vērsa artilērijas uguni pret vāciešiem, kuri strādāja pie savu nocietinājumu būvēm.

1915. gada 22. novembrī laikraksts "Rīgas Ziņas" rakstīja: "Daugavpilī ieradušies daudzi Ilūkstes iedzīvotāji, kuri stāsta, ka Ilūkste ir ļoti cietusi no kara darbiem. Senāk tīkamā miestiņā tagad rodami vienīgi gruvešu kaudzes un apdeguši celmi. Vāciešiem tuvojoties, Ilūkstes iedzīvotāji jau laikus atstāja miestiņu [...]".

Bēgli ceļā 1915. gads.
(Avots: Tēvijas Sargs, Nr. 11, 2015., Latvijas Kara muzeja krājums).

(1916)

Karadarbība

Petrogradas Telegrāfa Aģentūra 1916. gada 13. janvārī informēja sabiedrību, publicējot Krievijas armijas augstākās virspavēlniecības štāba ziņojumu par Rietumu fronti. Ziņojumā bija minēta arī Ilūkste: *"Pie Ilūkstes mūsu artilērija sekmīgi apšaudīja vācieši partijas, kas taisīja ierakumus. Grīvas apvidū mūsu artilērijas uguns arī izklīdināja ienaidnieku barus. Grīvas lejas gala rajonā artilērijas apšaudīšanās, Cīņā par bedri, kas radās no mīnu galerijas uzspridzināšanas... ziemeļaustrumos ienaidnieks lietoja ar smacējošām gāzēm pildītas bumbiņas.*

1916. gada sākumā Krievijas armijai Latvijas teritorijā bija ievērojams skaitliskais pārsvars – 299 061 durkļu un zobenu pret vācu 178 480 durkļiem un zobeniem. Krievijas armijas mērķis bija atspiest Vācijas armiju no Daugavas upes līnijas. Krievijas armija uzsāka uzbrukuma operācijas 1916. gada marta sākumā Rīgas frontē (no Bauskas šosejas līdz Daugavai) un Jēkabpils priekštilta pozīciju rajonā. 1916. gada marta kaujās, kurās neizdevās pārraut vācu nocietinājumus, piedalījās arī latviešu strēlnieku bataljoni. Sekojošās jūlija kaujās Ķekavas rajonā beidzās bez ievērojamiem panākumiem. Krievijas 12. armija nesekmīgajos uzbrukumos zaudēja 17 000 karavīru, t. sk. 2114 latviešu strēlniekus.

1916. gada 25. februārī laikrakstā "Dzimtenes Vēstnesis" min kara notikumus pie Ilūkstes: *"Daugavpils pozīcijās, pie Ilūkstes turpinājās diezgan strauja bumbu metēju un mīnu metēju kauja…"* arī 1916. gada 5. martā laikraksts apraksta īsi notikušo Ilūkstes apkārtnē: *"Pie Daugavpils, Ilūkstes un Poņevežas dzelzceļa rajonā ienaidnieks svieda sevišķa satura pildītas rokas granātas"*

Arī laikraksts "Rīgas Ziņas" 1916. gada 12. martā ziņoja par stāvokli Daugavpils frontē: *"Ilūkstes apvidū pretinieks pūlās pāriet uzbrukumā, lai tuvotos Daugavai. Tomēr mūsu nodaļas sekmīgi atsit ienaidnieka spiedienu. Starp citu te sagūstīti vācu vezumnieki ar bagātīgiem pārtikas un kara piederumu krājumiem. Vezumnieki padevās bez mazākās pretošanās.Ilūkstes rajonā vācieši pastiprinātā mērā lieto mīnas, kuras pildītas nāvīgām vielām."* 1916. gada 18. maijā laikraksts ziņo par vāciešu sakaušanu Ilūkstes rajonā: *"Augstā armijas virspavēlnieka štābs jau īsumā nesen ziņoja, ka vācieši pret krievu pozīcijām Ilūkstes rajonā atklājuši artilērijas viesuļa, plinšu un ložmetēju uguni, kas drīz izplatījusies arī uz kaimiņu iecirkņiem, pie tam vācieši šāvuši sprāgstošām lodēm. Pēc šādas sagatavošanās, vācieši ar dažām rotām gāja uzbrukumā pret krievu ierakumiem. Ši brīdī krievu artilērija arī attīstīdama viesuļu uguni, vārda pilnā nozīmē, apbēra uzbrucējus granātām. Ienaidnieks ar ievērojamiem zaudējumiem, pametot kaujaslaukā daudz līķus, bija spiests bēgt un meklēt patvērumu savos ierakumos.*

1916. gada 11. maijā laikraksts "Dzimtenes Vēstnesis" gari aprakstīja situāciju Ilūkstes apkārtnē un pašā pilsētā: *"1915. gada oktobrī vācu karaspēka vilnis atvēlās līdz pašai Ilūkstei, un pat pāri pārvēlās upītei ar šādu pat nosaukumu. Bet kāds no mūsu vislabāko pulku labi mērķēts un drošs trieciens izsita ienaidnieka karaspēku no turienes un atsvieda viņu aiz upītes. Vācu rokās palika pilsēta, mūsējo rokās kapsēta... Ienaidnieka tālāk pavirzīšanās apdraudētu satiksmes ceļus ar Daugavpili. Arī vēl tagad minētā kapsēta noder mūsu priekšējiem pulkiem par aizsarga un pabalsta vietu. Vācieši nemitīgi apšauda ar artilēriju kapsētu, bet mēs atkal Ilūkstes pilsētu. Dienu pēc dienas, neatlaidīgi. Svilina naktīs (tad visvairāk), bet tad arī pa dienām, rītos un vakaros, vienmēr.*

1916. gada augustā Krievijas 12. armija aktīvi gatavoja uzbrukumu Tukuma virzienā (Smārdes kaujas). 1916. gadā notika arī sadursmes Ikšķiles priekštilta pozīcijās (Nāves salā), kuru aizstāvēšanā piedalījās divi latviešu strēlnieku bataljoni. Šeit Vācijas armija vairākkārt kaujās izmantoja indīgās gāzes.

1916. gada 23. decembrī sākās Krievijas 12. armijas ofensīva Rīgas frontē (Jelgavas operācija jeb Ziemassvētku kaujas). Sešu dienu ilgajās kaujās līdz 29. decembrim Krievijas 12. armija, kuras sastāvā cīnījās arī apvienotā latviešu strēlnieku divīzija, pārvarēja vairākas vācu ierakumu līnijas un ieņēma spēcīgo vācu nocietinājumu sistēmu – Ložmetējkalnu. Krievijas 12. armija šajās kaujās zaudēja 19 000 karavīru, t. sk. 5364 latviešu strēlniekus (no tiem 874 kritušie), saņemot gūstā apmēram 1000 vācu karavīru un iegūstot 32 lielgabalus.

Krievijas impērijas armijas virspavēlniecības štābs regulāri informēja sabiedrību par notiekošo frontē. Kara politiskais laikraksts "Russkij Invaļid" *(Русский Инвалид)* 1916. gadā katra mēneša izdotajos laikraksta numuros atspoguļoja Krievijas armijas kauju norises frontē. Parādījās ziņas arī par Daugavpils un Ilūkstes apkārtnē notiekošajām militārajām darbībām, ko aprakstīja šādi:

"1916. gada 24. janvārī krievu karaspēks atsita vācu armijas daļas, kuras mēģināja tuvoties Glaudāniem netālu no Dvinskas (tagadējā Daugavpils) un Daugavas upes. Veiksmīgi darbojās krievu izlūki. 30. un 31. janvārī Dvinskas pozīcijās bija nelielas sadursmes, un cīņa par sabumboto teritoriju bija izdevīga abām pusēm. *4. februārī Ilūkstes pilsētas apkārtnē krievu karaspēkam izdevās veikt uzbrukumus pretinieka divām smagajām baterijām.* 9. un 10. februārī vācu karaspēks Šlosbergas (tagadējās Pilskalnes – A.P.) apkārtnē pie Daugavas bēga no krievu karaspēka smagās artilērijas apšaudes. 11. februārī vācu karaspēks netālu no Sventes ezera apšaudīja krievu pozīcijas. 12. februārī krievu karaspēks Dvinskas pozīcijās uz ziemeļiem no Čartoriskas pavirzījās uz priekšu, atgrūžot pretinieku.[33] *18. februārī netālu pie Dvinskas, Ilūkstes - Paņevežas dzelzceļa līnijas rajonā vācieši apšaudīja krievu karaspēku ar 4 pudu mīnām. Vāciešu smagā artilērija apšaudīja Sventes ezera apkārtni. 3. martā netālu no Dvinskas, Ilūkstes apkārtnē pie dzelzceļa virzienā uz Paņevežu, vācieši uzbrukumā izmantoja rokas granātas, kas bija pildītas ar īpašu sastāvu.* 4. martā krievu karaspēks zdzenāja vācu kolonnu, kas virzījās dienvidrietumos no Gorbunovkas. 12. martā krievu karaspēks turpināja virzīties uz priekšu, nostiprinot savas pozīcijas ieņemtajās teritorijās. 13. martā rietumos no Dvinskas, krievu karaspēks ieņēma vienu no vācu ierakumiem, sagūstot vācu zaldātus. 14. martā visā Daugavas frontē palielinājās vācu armijas aeroplānu uzlidojumi. Uz Dvinskas tika nomestas 20 bumbas. 17. martā pie Dvinskas notika kārtēja apšaude. Dvinskas dienvidu pusē vietām notika spēcīga artilērijas un šaujamieroču apšaude. Vācu karaspēks uzbruka Vidzu apkārtnē, tas tika atsists ar spēcīgu uguni. *18. martā netālu no Dvinskas pie Ilūkstes notika artilērijas un bumbu metēju apšaude.* 23. martā Daugavā sāka iet ledus. Dienvidos no Dvinskas daudzās vietās parādījās vācu aeroplāni. Daži no tiem meta bumbas vai šāva no ložmetējiem. 30. marta vakarā vācieši sāka uzbrukumu virzienā no Sventes uz Ilzenes ezeru, bet tie tika atsisti atpakaļ. Neskatoties uz to, vācu karaspēks

Ilūkste 1915. gads.
Foto: autors nezināms.
(Avots: Valta Lindes privātkolekcija).

atjaunoja uzbrukumu tajā pašā teritorijā, bet krievu karaspēks vēl ar lielāku uguni atsita uzbrukumu, atstājot pie saviem ierakumiem lielu daudzumu kritušo un ievainotu. 2. aprīlī dienvidos no Gorbunovkas, pārraujot četras rindas dzeloņstiepļu nostiprinājumus, vācu karaspēks netālu no ciema ieņēma divas augstienes uz rietumiem un dienvidiem. Vācu karaspēks koncentrēja šajās augstienēs artilērijas un šaujamieroču uguni, un vairākas reizes pārgāja pretuzbrukumā, un katru reizi tika atsviesti atpakaļ. Kaujas lauks starp ieņemtajām augstienēm un vācu ierakumiem bija nosēti ar vācu armijas kritušajiem karavīriem. *12. aprīlī krievu lidotāji rietumos no Ilūkstes stratēģiski svarīgā punktā – Eglaines dzelzceļa stacijas teritorijā, vācu aizmugurē nometa 36 bumbas. 8. maijā vācu karaspēka mēģinājumi uzbrukt Ilūkstes apkārtnē un uz ziemeļiem no Ilzenes ezera, bija atsisti ar krievu karaspēka uguni, kas prasīja lielus vācu armijas zaudējumus. Pārējā frontē kauju norise notika ar artilērijas un šaujamieročiem. Īpaši šādas intensīvas kaujas bija vērojamas Dvinskas teritorijā, uz dienvidiem Smorgoni un Krevo ciemiem. 15. maijā visā frontes līnijā notika apšaude. Daudzās vietās parādījās vācu aeroplāni. Viens no tie tika sašauts ar krievu artilērijas uguni, tas noplanēja aiz Ilūkstes. 17. jūnijā ziemeļos no Ilūkstes iepriekšējā vakarā vācu karspēks mēģināja uzbrukt krievu armijas pozīcijām, bet bija atspiesti atpakaļ ar krievu baterijas uguni.* 17. jūlijā vairāk kā 12 vācu aeroplāni veica uzlidojumus Dvinskai. Nometa 40 bumbas. 12 krievu lidaparāti, neskatoties uz pretinieka bombardēšanu, iesaistījās kaujā un atvairija ienaidnieku, kurš bēgot attālinājās. Krievu lidotājs štāba rotmistrs Kozakovs *(Козаков)* panāca vienu vācu lidaparātu un pēc nežēlīgas cīņas to notrieca. Krieviem šajā kaujā zaudējumu nebija. Krievu eskadriļa bombardēja Eglaines dzelzceļa staciju.[49] 9. novembrī Ilūkstes apkārtnē krievu armija veica gāzes uzbrukumu. Tas vāciešos izsauca nemieru.

(1917)

Karadarbība

1917. gada janvāra kauju laikā no 10. janvāra līdz 21. janvārim Vācijas 8. armija, saņēmusi ievērojamus pastiprinājumus, pārgāja pretuzbrukumā, lai atgūtu Jelgavas operācijas laikā zaudētās pozīcijas un sasniegtu Rīgas līci. Asiņainajās kaujās lielā salā vāciešiem izdevās atgūt daļu iepriekšējās kaujās zaudēto teritoriju. Cīņās piedalījās arī latviešu strēlnieku pulki. Janvāra kaujās Krievijas 12. armija zaudēja 26 555 karavīrus, t. sk. 3733 latviešu strēlniekus (no tiem 1168 kritušie).

Par situāciju Kurzemes guberņā Krievijas armijas virspavēlniecības štābs ziņoja sabiedrībai, ka: *"1917. gada 19. janvārī krievu aeroplāni nometa bumbas 20 verstis ziemeļrietumos no Ilūkstes. Kāds eskadriļas lidaparāts šajā rajonā iesaistījās gaisa kaujā ar vācu aeroplānu un piespieda to piezemēties vācu teritorijā 10 verstis uz ziemeļrietumiem no Ilūkstes".*

1917. gada 19. augustā sākās vācu ofensīva Rīgas frontē (Rīgas operācija), kuras mērķis bija Rīgas ieņemšana un Krievijas Pagaidu valdības 12. armijas ielenkšana. Latvijas Sociāldemokrātiskās partijas pacifistiskā propaganda un karavīru (arī latviešu strēlnieku) brāļošanās ar vāciešiem būtiski mazināja Krievijas 12. armijas kaujas spējas. Vācijas 8. armijas daļas šķērsoja Daugavu Ikšķiles rajonā. No 20. līdz 21. augustam 2. latviešu strēlnieku brigāde varonīgās aizsardzības kaujās (Mazās Juglas kaujas) aizkavēja vācu virzīšanos uz priekšu, dodot iespēju Krievijas 12. armijai atkāpties no Rīgas un izvairīties no ielenkuma. 21. augustā Vācijas armija ieņēma Rīgu. Krievijas 12. armijas zaudējumi šajās kaujās sasniedza 25 000 karavīru (no tiem ap 9000 krita gūstā), bet Vācijas 8. armijas zaudējumi – 4500 karavīru.

Sociālais stāvoklis Kurzemes apgabalā

Pakāpeniski pasliktinājās iedzīvotāju dzīves apstākļi. Karam ieilgstot, 1917. gadā Vācijas 8. armijai pieprasot papildus pārtikas produktu piegādes, Kurzemes apgabalā bija iestājies vispārējs pārtikas trūkums. Arvien vairāk sievietes, nespējot uzturēt sevi un ģimenes, bija spiestas iesaistīties prostitūcijā. Lai uzlabotu sanitāros apstākļus apriņķos un nodrošinātu iedzīvotājiem vismaz minimālu aprūpi, Kurzemes apgabala vācu militārais režīms realizēja iedzīvotāju atbalsta politiku, kuras ietvaros tika izveidotas nabagmājas, zupas virtuves, kā arī nodrošināta bezmaksas veselības aprūpe, nodokļu atlaides u.c. atbalsts. Īpaša vērība bija pievērsta veselības aprūpei un sanitārajiem apstākļiem, kuru pārbaudes regulāri tika veiktas iedzīvotāju mājokļos, zemnieku saimniecībās, muižās un skolās. Dažādu infekciju slimību izplatības apturēšanā tika izmantoti arī pārvaldes noteiktie pārvietošanās ierobežojumi, nepieciešamības gadījumā aizliedzot pamest vai apmeklēt pagastus, pilsētas un pat atsevišķu apriņķu iecirkņus.

No 1917. gada marta līdz augustam Krievijas Republikā sākās pakāpenisks Krievijas armijas sabrukums. 1917. gada 19. augustā sākās vācu ofensīva Rīgas frontē (Rīgas operācija), kuras mērķis bija Rīgas ieņemšana un Krievijas Pagaidu valdības 12. armijas ielenkšana. Latvijas Sociāldemokrātiskās partijas pacifistiskā propaganda un karavīru (arī latviešu strēlnieku) brāļošanās ar vāciešiem būtiski mazināja Krievijas 12. armijas kaujas spējas. Vācijas 8. armijas daļas šķērsoja Daugavu Ikšķiles rajonā. No 20. līdz 21. augustam 2. latviešu strēlnieku brigāde varonīgās aizsardzības kaujās (Mazās Juglas kaujas) aizkavēja vācu virzīšanos uz priekšu, dodot iespēju Krievijas 12. armijai atkāpties no Rīgas un izvairīties no ielenkuma. 21. augustā Vācijas armija ieņēma Rīgu. Krievijas 12. armijas zaudējumi šajās kaujās sasniedza 25 000 karavīru (no tiem ap 9000 krita gūstā), bet Vācijas 8. armijas zaudējumi – 4500 karavīru.

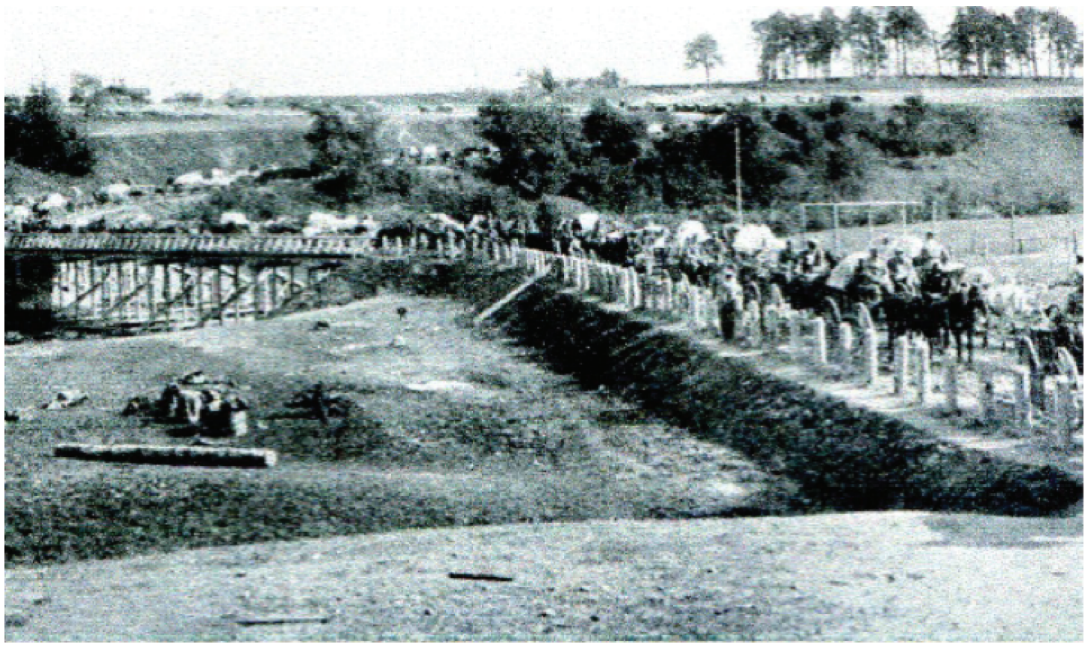

Vācu pajūgi pie Daugavpils
(Avots: Tēvijas Sargs, Nr. 1, 2016., Latvijas Kara muzeja krājums).

Politiskas pārmaiņas

Pēc Februāra revolūcijas Krievijā, arī Latvijā notika straujas politiskas pārmaiņas. 1917. gada martā tika ievēlēta Rīgas Strādnieku deputātu padome, kas kļuva par alternatīvu varas centru Rīgas pilsētas pagaidu domei un Rīgas sabiedrisko organizāciju padomei. Strādnieku padomes ievēlēja arī Valmierā, Valkā, Cēsīs, Rūjienā un citur. Tika izveidotas arī citas pašpārvaldes institūcijas: Vidzemes Pagaidu zemes padome, Kurzemes Pagaidu zemes padome un Latgales Pagaidu zemes padome. No aprīļa līdz maijam izveidojās nozīmīgākās Latvijas politiskās partijas, iespēju legāli darboties ieguva Latvijas Sociāldemokrātu partija.

Latviešu politiskie un sabiedriskie darbinieki izvirzīja prasības par pašvaldību reformu Latvijā, apvienojot Latviju vienā administratīvā vienībā, pieprasot Latvijas politisko autonomiju. 1. Latgales latviešu kongresā Rēzeknē, kas notika 1917. gada

27. aprīlī, tika izvirzīta prasība "Par Latgales apvienošanu ar Kurzemi un Vidzemi". Krievijas Pagaidu valdība, lai gan pieļāva latviešu lomas pieaugumu vietējās pašpārvaldes institūcijās, neatbalstīja ne Latvijas apvienošanu, ne politiskās autonomijas prasību. 1917. gada vasarā Maskavas latviešu bēgļu aprindas (Ernests Blanks, Jānis Akuraters, Linards Laicens u.c) izvirzīja Latvijas neatkarības prasību.

Demokratizācijas procesi skāra arī armiju un latviešu strēlnieku vienības. No 27. marta līdz 30. martam notika 1. Latviešu strēlnieku kongress, kurā ievēlēja Latviešu strēlnieku pulku apvienotās padomes izpildkomiteju. Latviešu strēlnieku vienībās darbojās demokrātiski vēlētas pulku komitejas.

Rīgas zaudēšanai bija tālejošas politiskas sekas. Mazinājās Latvijas sociāldemokrātu popularitāte latviešu sabiedrībā un strēlnieku vienībās. Latviešu pilsoniskie un mēreni sociālistiskie spēki, ņemot vērā Krievijas Pagaidu valdības neizlēmīgo politiku, arvien noteiktāk izvirzīja prasību par neatkarīgu Latviju. Vācu okupētajā Rīgā latviešu politiskās partijas apvienojās nelegālā politiskā organizācijā – Demokrātiskajā blokā. 1917. gada beigās jaunā organizācija izstrādāja rezolūciju, kurā pieprasīja izveidot neatkarīgu, nedalītu un neitralizētu Latvijas Republiku. Šo rezolūciju nolasīja Vācijas parlamentā 1917. gada 1. decembrī. Vidzemes neokupētajā daļā latviešu sabiedriskās un politiskās organizācijas Valkā no 16. novembra līdz 19. novembrim izveidoja Latviešu pagaidu nacionālo padomi.

Kara noslēgums

No 1917. gada novembra līdz 1918. gada februārim lielinieki pēc apvērsuma Krievijā karadarbību pārtrauca, noslēdza pamieru ar Vāciju un uzsāka miera sarunas. Pēc apvērsuma Petrogradā 1917. gada 25. oktobrī lielinieki nāca pie varas arī Vācijas neokupētajā Latvijas daļā. No 28. oktobra līdz 7. novembrim lieliniekiem lojālās karaspēka daļas (arī latviešu strēlnieku pulki) ieņēma lielākās Vidzemes pilsētas. No 8. novembra līdz 9. novembrim vara Vācijas neokupētajā Latvijas daļā oficiāli pārgāja Latvijas Strādnieku, kareivju un bezzemnieku padomes izpildkomitejai (Latviešu strēlnieku pulku apvienotās padomes izpildkomitejai). Krievijas armijas virspavēlniecības štābā tika saņemtas ziņas par Dvinskas tuvumā dislocētās armijas darbību: "14. novembrī notika apšaude, bet dažos punktos krievi sāka brāļoties ar vāciešiem". No 16. decembra līdz 18. decembrim Valmierā sanāca Latvijas Strādnieku, kareivju un bezzemnieku padomes 2. kongress, lai leģitimizētu lielinieku apvērsuma rezultātus. Pēc varas pārņemšanas Latvijas neokupētajā daļā lielinieki ieviesa cenzūru, aizliedza opozicionārās politiskās partijas un organizācijas, izveidoja revolucionāros tribunālus un Sarkano gvardi.

(1918)

Latviešu pagaidu nacionālās padomes 2. sesijā, kas notika Petrogradā no 1918. gada 28. janvāra līdz 31. janvārim, tika pieņemta deklarācija, kurā atzina, ka Latvijai jābūt neatkarīgai, demokrātiskai republikai.

1918. gada sākumā Vācijas armija atsāka karadarbību. No 18. februāra līdz 28. februārim Vācija okupēja visu Latvijas teritoriju. Krievijas armija bija pilnīgi sabrukusi un spēja izrādīt tikai simbolisku pretestību. 1918. gada 3. martā starp Padomju Krieviju un Vāciju tika noslēgts Brestļitovskas miera līgums, kurā Krievija atteicās no tiesībām uz Kurzemes guberņu. Līdz ar separāta miera noslēgšanu, kara darbība Austrumu frontē beidzās. 1918. gada 27. augustā Padomju Krievija noslēdza līgumu ar Vāciju, kurā atteicās arī no Igaunijas un Vidzemes guberņām. Vācijas okupētās Latvijas teritorijas daļu pārvaldīja vācu militārās institūcijas.

Kara sekas

Pirmā pasaules kara laikā no 1914. gada līdz 1918. gadam Latvijas teritorijā esošajās Krievijas impērijas Baltijas guberņās smagi bija cietušas vai pilnīgi iznīcinātas pilsētas, pagasti, ciemi. Pilsētas skāra deindustrializācijas un deurbanizācijas procesi. No 499 Latvijas pagastiem, 251 pagastā bija notikusi aktīva karadarbība, bet 274 pagastos atradās tranšejas un dažādi nocietinājumi. Kara darbībā pilnībā tika nopostītas 78 278 ēkas. Neizmērojamus zaudējumus cieta saimniecība un ekonomika. Ļoti vājš bija demogrāfiskais stāvoklis. Karš izraisīja plašu bēgļu kustību, nodarīja ievērojamus materiālos zaudējumu un atstāja smagas demogrāfiskās un saimnieciskās sekas.

Būtiskas bija arī Pirmā pasaules kara politiskās sekas. Tā rezultātā sabruka Krievijas Impērija, dodot iespēju izveidot neatkarīgu Latvijas Republiku. Tā tika izveidota nedēļu pēc kara beigām – 1918. gada 18. novembrī.

Pirmajam pasaules karam Latvijas teritorijā sekoja Latvijas Neatkarības karš, kas sākās pēc tam, kad Padomju Krievija 1918. gada 13. novembrī anulēja Brestļitovskas miera līgumu un uzsāka militāru operāciju Baltijā.

Ģenerālis Jānis Indāns (1895 - 1941).

1895. gada 28. februārī Gārsenes pagastā dzimušais Jānis Teodors Indāns bija viens no ievērojamākajiem Latvijas armijas ģenerāļiem, kurš ne tika guvis nozīmīgu pieredzi Pirmā pasaules kara un Latvijas Neatkarības kara cīņas, bet jau neilgi pēc karadarbības noslēguma kļuva par vienu no redzamākajiem un talantīgākajiem jaunās valsts aviācijas speciālistiem, strauji gūstot laikabiedru atzinību.

(Avots: Latvijas Kara muzeja krājums).

NEATKARĪBAS KARŠ

(1919)

Šajā laikā Latvijas teritorijā pastāvēja Latvijas Sociālistiskā Padomju Republika (LSPR). Tā atradās Sarkanās armijas okupētajā Latvijas daļā (izņemot Kurzemes dienvidrietumu daļu). Tā bija komunistu valsts, kas no 1918. gada līdz 1920. gadam Neatkarības kara laikā pastāvēja vienlaikus ar Tautas padomes izveidoto Latvijas Pagaidu valdību un provācisko Niedras valdību.

No 1919. gada līdz 1920. gadam Neatkarīgās Latvijas teritorijā norisinājās Neatkarības karš. Tās atbrīvošanā no Sarkanās armijas piedalījās vairāku kaimiņvalstu bruņotie spēki: Igaunijas armija 1919. gadā cīnījās Vidzemē, Polijas karaspēks 1919. gadā cīnījās Ilūkstes apriņķa austrumu daļā un 1920. gadā Latgalē, Lietuvas armija 1919. gadā cīnījās Ilūkstes apriņķī.

Par Neatkarības kara darbību un sekām, kas tieši skāra kādreizējo Ilūkstes apriņķi - būs lasāms Aijas Piļkas vēstures grāmatā "Ilūkste – Augškurzemes metropole".

Sakarā ar valstī ieviestajiem stingrajiem ierobežojumiem, grāmatas atklāšana gaidāma pavasarī, maija mēnesī.

Izsaku lielu pateicību novada vēstures entuziastei Līvijai Tamanei par līdzdalību - lielo palīdzību savākto arhīvu materiālu apstrādē un sakārtošanā.

Vēsturniece Aija Piļka

ATSAUCES:
"Kara ziņojumi no Rietumu frontes", Russkij Invalid, 1916./1917./1918.
"Karš – Daugavpils fronte", Rīgas Ziņas, Nr. 72, 12.03.1916.
"Karš – vāciešu sakaušana Ilūkstes rajonā", Rīgas Ziņas, Nr. 138, 18.05.1916.
"Karš Ilūkstē", Rīgas Ziņas, Nr. 325, 22.11.1915.
"Pasaules karš – ap Ilūksti", Dzimtenes Vēstnesis", Nr. 105, 11.05.1916.
"Pasaules karš", Dzimtenes Vēstnesis, Nr. 9, 13.01.1916.
Bērziņš, "V. "Latvija Pirmā pasaules kara laikā".
Jēkabsons, Ē. "Krievijas armijas virspavēlniecības ziņojumi par karadarbības gaitu Latvijas teritorijā 1915. gadā", Tēvijas Sargs, 2015./2016.
Latvijas Nacionālā enciklopēdija,
Zariņš, K. "Vācu Okupācijas režīms Kurzemes guberņā (1915-1917: militārā pārvalde un civiliedzīvotāji".

STARPTAUTISKĀ TŪRISMA DIENA IR KULTŪRAS UN TRADĪCIJU IEPAZĪŠANA.

27.septembrī vakarā no plkst.19:30 mūsu skaistajā, tūristu iecienītajā dabas liegumā "Pilskalnes Siguldiņa" pulcējās pagasta ļaudis, lai piedalītos daudzkrāsainā, muzikālā un ļoti emocionālā pasākumā. Klātesošos iepriecināja Sprīdīša dzīves stāsta ieskaņas, pastaiga krāsainu gaismu ielokā, flautas mūzika, ģimenes ar bērniem un draugu čalas, uz ugunskura pagatavota piparmētru tēja un svaigi ceptu pīrādziņu smarža.

Labā iecere ar izgaismošanas un mūzikas efektiem panāca savu. Viss pasākums izskatījās burvīgs un pasakains. Burvību sekmēja tikko iestājusies tumsa, skaistā dabas ainava un cilvēki, mīļie un sirsnīgie Pilskalnes pagasta ļaudis.

Tā bija īsta Pilskalnes pagasta mantojuma apzināšana un novērtēšana.

Esam skaisti nosvinējuši Starptautisko tūrisma dienu Pilskalnē.

Informāciju sagatavoja pasākuma organizatore,
Pilskalnes pagasta tūrisma un kultūras daļas vadītāja
Evita Šapale.

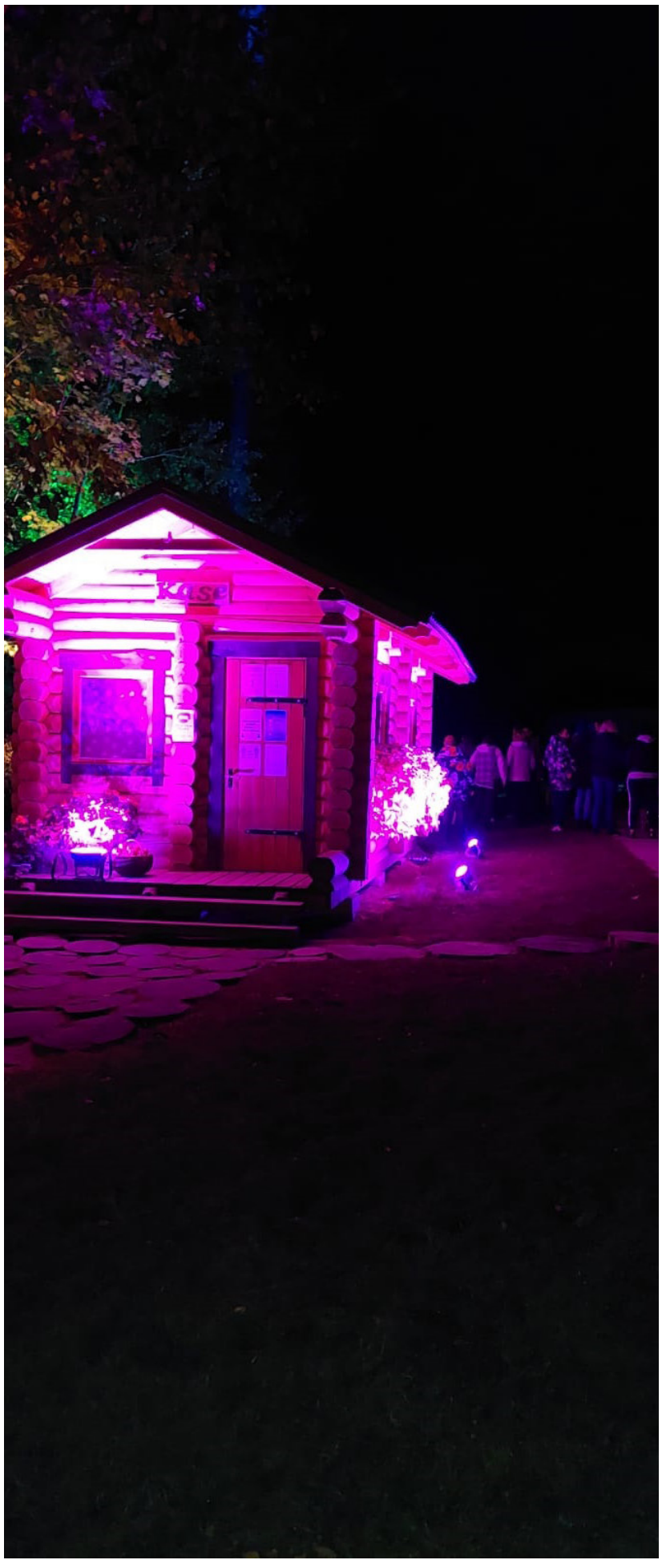

Ilūkstes pilsētas administrācijas
informatīvais izdevums
"Ilūkstes Novada Vēstis"
Sabiedrisko attiecību speciāliste: Aija Piļka
E-pasts: aija.pilka@ilukste.lv
www.facebook.com/ILŪKSTES NOVADA VĒSTIS

Ilūkstes pilsētas administrācija
Ilūkste, Brīvības iela 7, LV-5447
Tālr.: 654 47850
E-pasts: administracija@ilukste.lv
www.ilukste.lv

Iespiešana: SIA "Latgales druka"
Maketētājs: Igors Madžulis
Grafikas dizainere: Madara Pastare
Tirāža: 400 eksemplāri
Par publicētajiem faktiem un skaitļiem
atbild teksta autori.